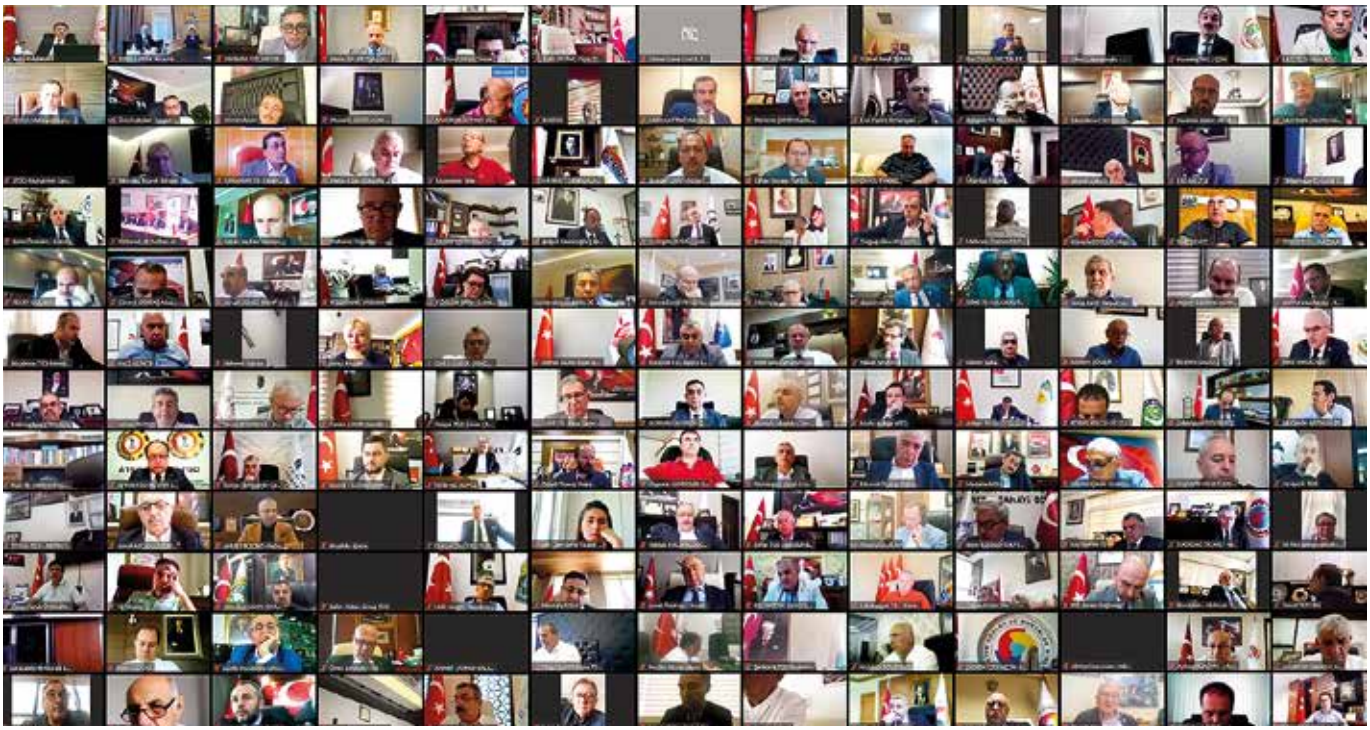

TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu "Giderek büyüyen bir soruna dönüşen gıda kaybını ve israfını önlemek üzere harekete geçtik" dedi.

"365 Oda ve Borsamızla üretmeye devam edeceğiz"

365 Oda ve Borsa başkanı ile video konferans yöntemiyle bir araya gelen Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, tarımda yerel değerlere sahip çıkılması gerektiğini kaydetti. TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, 365 Oda ve Borsamızla birlikte çalışmaya, üretmeye devam edeceğiz" ifadelerini kullandı.

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu, 365 Oda ve Borsa başkanı ile video konferans yöntemiyle bir araya geldi.

TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu toplantıda yaptığı konuşmada, Covid-19'un başladığı ilk günden itibaren Bakan Pakdemirli'nin TOBB ile devamlı istişare içinde bulunduğunu söyledi. Bakan Pakdemirli'nin bu süreçte üreticinin ve müteşebbisin yanında olduğunu ifade eden TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, "Ortak akla verdiğiniz önem, vizyonunuz ve sergilediğiniz bu dinamik çalışma tarzı, bize moral ve şevk verdi" dedi.

"İki önemli proje hayata geçti"

TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, bu dönemde tarım kredilerinin faizsiz ertelendiğini, üreticilerin ayakta kalmaları için destekleme ödemelerinin erkene çekildiğini ve geleneksel şekilde hayvansal, bitkisel üretim yapan işletmelere faizsiz kredi temin edildiğini, lisanslı depoların 2020'de süresi dolan lisanslarının bir yıl daha uzatıldığını anlattı.

Bu zor süreçte, bakanlık ve TOBB'un birlikte iki önemli projeyi hayata geçirdiğine değinen TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, "Önce, DİTAP projesini ülkemize kazandırdık. Sonra da giderek büyüyen bir soruna dönüşen gıda kaybını ve israfını önlemek üzere harekete geçtik. Gıdanı Koru Kampanyası'nı başlattık. Sektörümüzün daha hızlı büyümesi için 365 Oda ve Borsamızla birlikte çalışmaya, üretmeye devam edeceğiz" ifadelerini kullandı.

TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, tarımda yerel değerlere sahip çıkılması gerektiğini de kaydetti.

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli de yeni tip koronavirüs salgını sürecinde sürdürülebilir üretim ve gıda arz-talep dengesi açısından küçük aile işletmelerinin varlığıyla, lisanslı depoculuğun öneminin bir kez daha hissedildiğinin altını çizerek, kısıtlama günlerinde fırsatını bulanların şehirleri terk ettiğini, köy nüfuslarının ikiye katlandığını

Fotoğraflar: TOBB Fotoğraf Servisi

söyledi. Bakan Pakdemirli, tarım ve orman alanında verilen desteklere dikkat çekerek, şöyle devam etti: "Son 18 yılda, 310 milyar lira tarımsal destek verdik. Tarımsal hasılamızı 7.5 kat artırarak 275 milyar liraya çıkardık. 585 baraj inşa ettik, 6.6 milyon hektar araziyi sulamaya açtık. 4.6 milyar fidanı toprakla buluşturduk. Tohumluk üretimimizi sekiz kat, tohumluk ihracatımızı 10 kat artırdık.

"Lisanslı depoculuk, kazancın ve güvencenin hazinesi"

Büyükbaş hayvan varlığımızı yüzde 80, küçükbaş hayvan varlığımızı yüzde 51 artırdık. Süt üretimimizi de yüzde 173 yükselttik. Ayrıca 18 milyar dolarlık tarımsal ihracatımız ve 5.3 milyar dolarlık dış ticaret fazlamız ile tarımda net ihracatçı konuma geldik. İhracatımızı nasıl 2, 3, 10 katına çıkartırız, onun alt yapısını ve çalışmalarını yapıyoruz."

Bakan Pakdemirli, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile verilen desteklerle tarımsal üretimdeki artışın büyük bir ivme kazandığına işaret ederek, "Bugün ülkemiz tarımsal gayri safi milli hasılası açısından Hollanda, İspanya Fransa gibi tüm Avrupa

ülkelerini geride bırakarak 48 milyar dolarlık tarımsal hasılayla Avrupa'da lider konumuna gelmiştir. 2018 yılında çiftçimize, 14.5 milyar lira tarımsal destek veriyorken, 2019'da bunu 16.1 milyar liraya, 2020'de ise desteklerimizi toplamda yüzde 52 artışla 22 milyar liraya çıkardık. Bütçemizin de yüzde 55'ini çiftçimize, yani tarımsal desteklere ayırdık" diye konuştu. Lisanslı depoculuğun, kazancın ve güvencenin hazinesi olduğunun altını çizen Bakan Pakdemirli, şunları kaydetti: "Bu kapsamda bugün için depolanabilen ürünler, hububat, baklagiller, yağlı tohumlar, pamuk, fındık ve zeytindir. Kuru kayısı, kuru üzüm ve Antep fıstığı ürünlerinin lisanslı depolarda depolanabilmesine yönelik çalışmalarımızda son aşamaya geldiğimizi de belirtmek isterim. Halihazırda lisans alan 91 lisanslı depo işletmesinin toplam depolama kapasitesi yaklaşık 4.8 milyon ton. Hedefimiz 2023'te 140 lisanslı depo işletmesi ile kapasiteyi 8-10 milyon ton aralığına çıkarmaktır."

Dijital Tarım Pazarı'nın (DİTAP) kooperatifleşme ve sözleşmeli üretim adına ülke için büyük bir fırsat olduğunu belirten Bakan Pakdemirli, verilen eğitim ve tanıtım çalışmalarıyla DİTAP'da işlem yapan firma, kurum ve çiftçi sayısındaki artışa bağlı olarak ciro miktarının her geçen gün yükseldiğini kaydetti. Bakan Pakdemirli, bankaların sisteme katılımıyla ilgili olarak ilk etapta bazı özel bankalarla tanıtım toplantıları gerçekleştirdiklerini de aktardı.

Perakendecilik sektörünün sorunları ele alındı

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, T. Perakendecilik Meclis üyeleri ve Birleşmiş Markalar Derneği (BMD) Başkan ve Yönetim Kurulu üyeleriyle video konferans yoluyla bir araya geldi. Toplantıda, perakendecilik sektörünün sorunları ele alındı.

Hisarcıklıoğlu, Bakan Zehra Zümrüt Selçuk ile görüştü

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu; Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk ile bir araya gelerek normalleşme dönemi gelişmelerini istişare etti.

TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu "Hiç ara vermeden üyelerimizle temasta olup sıkıntı ve önerileri toplamayı sürdürelim" dedi.

"Koronovirüs ile birlikte yaşamayı öğreneceğiz"

Kayseri il ve ilçelerindeki Oda ile Borsaların başkanları ve Meclis üyeleri ile bir araya gelen Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, salgının bitmediği, sadece yayılma hızının azaldığı uyarısında bulunarak, "Şimdi yeni bir süreç başlıyor. Bu bir ara dönem. Koronovirüs ile birlikte yaşamayı öğreneceğiz" diye konuştu.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, video konferans yoluyla düzenlenen toplantıda Kayseri il ve ilçelerindeki Oda ile Borsaların başkanları ve Meclis üyeleri ile bir araya geldi. TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, burada yaptığı konuşmada, salgın hastalıktan dolayı içinden geçilen bu zor süreçte, Oda ve Borsalara daha büyük görev ve sorumluluk düştüğünü vurguladı. TOBB olarak iş dünyası ile Hükümet arasında köprü görevi üstlenerek, sahadaki sıkıntıları, en hızlı şekilde ilettiklerini ifade eden TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, 81 ildeki Oda ve Borsalarla istişareye devam ettiklerini anlattı.

İlk olarak, salgının başladığı Mart ayında, 70 maddelik bir öneri setini, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a sunduklarını hatırlatan TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu şunları söyledi: "Bunların büyük bir kısmı hayata geçti, geçmeye de devam ediyor. Çeşitli sektörlerdeki vergi ve SGK ödemeleri ertelendi. Kısa çalışma ödeneğinin kapsamı genişletildi, daha hızlı işler hale getirildi. Firmalarımıza yönelik çeşitli kredi paketleri hayata geçirildi. Son olarak biz de Denizbank ile Nefes Kredisini başlattık. Yüzde 7.5 faizli, 2020'de geri ödeme yok, 2021'de ödenecek.

"Şimdi yeni bir süreç başlıyor"

Sonrasında da sizlerle istişare içinde, sorunları ve önerilerimizi iletmeye devam ettik. Çünkü bu dinamik bir süreç, her gün yeni bir konu, yeni bir sıkıntı ortaya çıkıyor. Dolayısıyla hiç ara vermeden üyelerimizle temasta olup, sıkıntı ve önerileri toplamayı sürdürelim. Sizlerin de bu vizyonla çalıştığınızı, üyelerimize hizmete devam ettiğinizi memnuniyetle görüyorum. Sağolsunlar, tüm başkanlarım, canla-başla gayret gösteriyor. Üyelerimizin nabzını tutuyor, onlara tercüman oluyor, öneriler hazırlayıp, bize aktarıyorlar."

Henüz salgının bitmediği sadece yayılma hızının azaldığı uyarısında bulunan TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, "Şimdi yeni bir süreç başlıyor, bu bir ara dönem. Koronovirüs ile birlikte yaşamayı öğreneceğiz" dedi.

Aydın'daki Oda ve Borsalarla normalleşme süreci ele alındı

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, video konferans aracılığıyla düzenlenen Aydın il/ilçe Oda/Borsaları Müşterek Toplantısı'na katıldı. Toplantıda, koronavirüs salgını ile mücadele ve normalleşme süreci ele alındı.

TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, TOBB olarak 81 ildeki Oda ve Borsalar ile sürekli istişare içinde olduklarını, Oda ve Borsa başkanları kanalıyla, üyelerin sıkıntılarını, dertlerini topladıklarını söyledi. TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, salgın ile mücadele sürecinde 70 maddeden oluşan geniş bir öneri setini Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile Hükümete sunduklarını söyledi.

Mesleki Eğitim İş Birliği Protokolü Değerlendirme Toplantısı yapıldı

Mesleki Eğitim İş Birliği Protokolü kapsamında geçen eğitim döneminde 81 ildeki proje okullarında gerçekleştirilen çalışmaları değerlendirmek üzere MEB Bakan Yardımcısı Mahmut Özer ve Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürü Kemal Varın Numanoğlu ile MEB, TOBB ve TOBB ETÜ'den katılımcılarla toplantı gerçekleştirildi.

Toplantıda 81 ildeki Oda ve Borsa temsilcilerinin katılımlarıyla kurulan Protokol Yürütme Kurulları'nın geçtiğimiz eğitim dönemindeki faaliyetleri değerlendirilerek önümüzdeki eğitim döneminde mesleki eğitim konusunda proje okullarında hayata geçirilecek çalışmalar görüşüldü.

Toplantıya TOBB ETÜ Rektörü Güven Sak, TOBB ETÜ Rektör Yardımcısı Yusuf Sarınay, TOBB Genel Sekreter Yardımcısı Sarp Kalkan, TOBB Başkan Danışmanı ve Reel Sektör Ar-Ge ve Uygulama Dairesi Başkanı Hasan Çağlayan Dündar ile birlikte uzmanlar katıldı.

"Fuarcılık sektörü eski günlerine dönecek"

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, 3 Haziran 2020 Dünya Fuarcılık Günü nedeniyle bir kutlama mesajı yayınladı. TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu mesajında şunları kaydetti: "Covid-19 pandemisi nedeniyle en çok etkilenen sektörlerden biri olan fuarcılık sektörümüzün, ekonomimiz için hayati öneme sahip olduğunu bir kez daha gördük. Üretimin satışa dönüşmesi ve ekonominin büyütülmesi noktasında fuarcılık sektörü hayati bir rol üstlenmektedir. Binlerce kişinin istihdam edildiği fuarcılık sektörümüz, aynı zamanda işsizlikle mücadelede de çok önemli katkı sağlamaktadır. Ayrıca fuarlar yapıldıkları şehirlerin, turizm, otelcilik, ulaşım, ikram, lojistik gibi birçok farklı sektörüne olumlu yönde katkı sağlamaktadır. Yaşanan pandemi, fuarcılık sektöründeki birçok bileşeni de tehlike altına sokmuş, tecrübe edilen olumsuz koşullar nedeniyle 16 Mart ile 1 Temmuz arasındaki tüm fuarlar ertelenmiştir. Bu dönemde alınan koruma önlemlerinden fazlasıyla etkilenen fuarcılık sektörümüzün, Devletimizin destekleri ve Birliğimiz girişimleriyle en kısa sürede eski günlerine döneceğine inancım tamdır."

TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu "Kısa Çalışma Ödeneği'nin kapsamı genişletildi daha hızlı işler hale getirildi" dedi.

"Bazı sektörlerde yarı kapasite çalışmak zorunda kalacağız"

Uşak il ve ilçelerindeki Oda ve Borsa başkanları ile bir araya gelen Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, istişare içinde sorunları ve önerileri iletmeye devam ettiklerini vurgulayarak "Şimdi yeni bir süreç başlıyor. Pek çok sektörde, daha bir süre yarı kapasiteyle çalışmak zorunda kalacağız" diye konuştu.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, video konferans yoluyla düzenlenen toplantıda Uşak il ve ilçelerindeki Oda ve Borsaların başkanları ile bir araya geldi.

TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, burada yaptığı konuşmada içinden geçtikleri bu zor süreçte, Oda ve Borsalara daha büyük görev ve sorumluluk düştüğünü, iş dünyası ile hükümet arasında köprü görevi üstlenerek, sahadaki sıkıntıları en hızlı şekilde ilettiklerini söyledi.

81 ildeki Oda ve Borsalarla devamlı istişare içinde olduklarını anlatan TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, "TOBB Yönetimi'nde mesai arkadaşım olan Suat Selim Kandemir kardeşimle birlikte çalıştık. Her gün sizlerin, üyelerimizin sıkıntılarını, dertlerini topladık. Sonra Bakanlarla bire bir konuşarak, bunların çözülmesi için girişimlerde bulunduk. İlk olarak salgının başladığı Mart ayında, 70 maddelik bir öneri setini Cumhurbaşkanımıza sunduk. Bunların büyük bir kısmı hayata geçti, geçmeye de devam ediyor. Çeşitli sektörlerdeki vergi ve SGK ödemeleri ertelendi. Kısa Çalışma Ödeneği'nin kapsamı genişletildi, daha hızlı işler hale getirildi. Firmalarımıza yönelik çeşitli kredi paketleri hayata geçirildi" dedi.

Son olarak Denizbank ile Nefes Kredisi'ni başlattıklarını belirten TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, "Yüzde 7.5 faizli, 2020'de geri ödeme yok, 2021'de ödenecek" şeklinde konuştu.

"Daha salgın bitmedi"

TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, istişare içinde, sorunları ve önerileri iletmeye devam ettiklerini vurgulayarak şöyle devam etti: "Çünkü bu dinamik bir süreç. Her gün yeni bir konu, yeni bir sıkıntı ortaya çıkıyor. Dolayısıyla hiç ara vermeden üyelerimizle temasta olup, sıkıntı ve önerileri toplamayı sürdürelim. Sizlerin de bu vizyonla çalıştığınızı, üyelerimize hizmete devam ettiğinizi görmekten de ayrıca gurur duyuyorum. Sağolsunlar, tüm başkanlarım canla-başla gayret gösteriyor. Üyelerimizin nabzını tutuyor, onlara tercüman oluyor, öneriler hazırlayıp bize aktarıyorlar. İşte bugün de sizlerin ileteceği her konuyu, bu akşam ilgili Bakanlara ileteceğiz. Böylece üyelerimizin, camiamızın dertlerini bir nebze olsun çözmüş ve onları rahatlatmış olacağız."

Hafta başından itibaren kısıtlamaların kalkmaya başladığını anımsatan TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, "Ama unutmayın, daha salgın bitmedi. Henüz sadece yayılmasını azalttık. Şimdi yeni bir süreç başlıyor. Pek çok sektörde, daha bir süre yarı kapasiteyle çalışmak zorunda kalacağız" dedi.

İnegöl TSO Meclis üyeleri ile istişare

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu video konferans yoluyla düzenlenen toplantıda İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası Meclis üyeleri ile bir araya geldi.

TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, burada yaptığı konuşmada, içinden geçtikleri bu zor süreçte, Oda ve Borsalara daha büyük görev ve sorumluluk düştüğünü, iş dünyası ile hükümet arasında köprü görevi üstlenerek, sahadaki sıkıntıları en hızlı şekilde ilettiklerini söyledi.

TOBB olarak, 81 ildeki Oda ve Borsalarla devamlı istişare içinde olduklarını anlatan TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, üyelerin sıkıntılarını ve dertlerini toplayarak, ilgili Bakanlarla bire bir konuşarak, bunların çözülmesi için girişimlerde bulunduklarını ifade etti. Salgının başladığı Mart ayında, 70 maddelik bir öneri setini, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a sunduklarını anımsatan TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, bunların büyük bir kısmının hayata geçtiğini ve geçmeye de devam ettiğini belirtti.

Son olarak Denizbank ile Nefes Kredisi'ni başlattıklarını belirten TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, "Yüzde 7.5 faizli, 2020'de geri ödeme yok, 2021'de ödenecek" şeklinde konuştu.

Ticaret Bakanı Pekcan ile istişare toplantısı yapıldı

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu, Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın başkanlığında video konferans yoluyla düzenlenen İstişare Kurulu toplantısına katıldı.

Arabuluculuk ve Tahkim Bilgilendirme webinarı gerçekleştirildi

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) tarafından özel sektöre yönelik bilgilendirme seminerleri kapsamında "Ticari Uyuşmazlıklarda Alternatif Çözüm Yöntemleri: Arabuluculuk ve Tahkim Bilgilendirme Webinarı" video konferans yöntemi ile gerçekleştirildi.

TOBB Reel Sektör Ar-Ge ve Uygulama Daire Başkanı Hasan Çağlayan Dündar'ın açılış konuşması ile başlayan konferansın "Ticari Uyuşmazlıklarda Arabuluculuk" başlıklı ilk oturumunda, TOBB ETÜ Uyuşmazlık Çözümü Araştırma ve Uygulama Merkezi Koordinatörü Onur Yüksel'in moderatörlüğünde Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürü Hakan Öztatar, Adalet Bakanlığı Arabuluculuk Daire Başkanı Umut İlhan Durmuşoğlu, TOBB ETÜ Uyuşmazlık Çözümü Araştırma ve Uygulama Merkezi Başkanı Prof. Dr. Çiğdem Kırca, Uluslararası Arabuluculuk Derneği Başkanı Mehmet Akuğur ve Bağımsız Arabulucular Derneği (BADER) Başkanı Dursun Yassıkaya'nın katılımları ile arabuluculuk müessesesinin uluslararası durumu ve Covid-19'un mevcut sözleşmelere ve arabuluculuk sürecine etkisi değerlendirildi. Konferansın ikinci oturumunda TOBB Birinci Hukuk Müşaviri Dr. İbrahim Nihat Bayar'ın moderatörlüğünde Cumhurbaşkanlığı Hukuk ve Mevzuat Genel Müdürlüğü Uluslararası Tahkim ve Alternatif Çözümler Daire Başkanı Doç. Dr. Eda Manav Özdemir, İstanbul Tahkim Merkezi (ISTAC) Yönetim Kurulu Başkanı Ziya Akıncı ve TOBB Tahkim Divanı Katibi Prof. Dr. Mehmet Ünal'ın katılımları ile tahkimin uyuşmazlıkların çözümündeki yeri ve önemi, yatırım tahkimi ile Covid-19 sürecinde tahkim süreçlerinin online yürütülebilmesine ilişkin konular ele alındı.

TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu 81 ildeki Oda ve Borsalar ile devamlı istişare içinde olduklarını söyledi.

"Daha salgın bitmedi"

Kısıtlamaların kalkmaya başladığını belirten Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, "Ama unutmayın daha salgın bitmedi. Şimdi yeni bir süreç başlıyor. Pek çok sektörde daha bir süre yarı kapasiteyle çalışmak zorunda kalacağız" şeklinde konuştu.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, video konferans aracılığıyla düzenlenen Adana il/ilçe Oda/Borsaları Müşterek Toplantısı'na katıldı.

TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu toplantıda yaptığı konuşmada, içinde bulundukları süreçte, Oda ve Borsalara daha büyük görev ve sorumluluk düştüğünü, iş dünyası ile hükümet arasında köprü görevi üstlenerek, sahadaki sıkıntıları, en hızlı şekilde ilettiklerini söyledi. TOBB olarak, 81 ildeki Oda ve Borsalar ile devamlı istişare içinde olduklarını vurgulayan TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, "Sizleri temsilen TOBB'da da birlikte çalıştığım Yönetim Kurulu Üyem Sayın Zeki Kıvanç ile birlikte çalıştık. Her gün, sizlerin, üyelerimizin sıkıntılarını, dertlerini topladık. Sonra Bakanlarla bire bir konuşarak, bunların çözülmesi için girişimlerde bulunduk. İlk olarak, salgının başladığı Mart ayında, 70 maddelik bir öneri setini, Cumhurbaşkanımıza sunduk. Bunların büyük bir kısmı hayata geçti, geçmeye de devam ediyor. Çeşitli sektörlerdeki vergi ve SGK ödemeleri ertelendi. Kısa Çalışma Ödeneği'nin kapsamı genişletildi, daha hızlı işler hale getirildi. Firmalarımıza yönelik çeşitli kredi paketleri hayata geçirildi.

"Hiç ara vermemeliyiz"

Son olarak biz de Denizbank ile Nefes Kredisi'ni başlattık. Yüzde 7.5 faizli, 2020'de geri ödeme yok, 2021'de ödenecek. Sonrasında da sizlerle istişare içinde, sorunları ve önerilerimizi iletmeye devam ettik. Çünkü bu dinamik bir süreç, her gün yeni bir konu, yeni bir sıkıntı ortaya çıkıyor. Dolayısıyla hiç ara vermeden üyelerimizle temasta olup, sıkıntı ve önerileri toplamayı sürdürelim" dedi. Kısıtlamaların kalkmaya başladığına dikkat çeken TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, "Ama unutmayın, daha salgın bitmedi. Şimdi yeni bir süreç başlıyor. Pek çok sektörde, daha bir süre, yarı kapasiteyle çalışmak zorunda kalacağız" şeklinde konuştu.

Hisarcıklıoğlu Cumhurbaşkanı Erdoğan ile görüştü

Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk ile beraberindeki Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, TİSK Başkanı Özgür Burak Akkol, Türk-İş Başkanı Ergün Atalay ve Hak-İş Başkanı Mahmut Arslan'dan oluşan heyeti kabul etti.

Sigorta acenteleri sorunlarını anlattı

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından çıkarılan ve 9 Mayıs 2020 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Sigortacılık Kapsamında Değerlendirilecek Faaliyetlere, Tüketici Lehine Yapılan Sigorta Sözleşmeleri İle Mesafeli Akdedilen Sigorta Sözleşmelerine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik", Hazine ve Maliye Bakan Yardımcısı Bülent Aksu başkanlığında yapılan toplantıda ele alındı.

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu'nun görüşmesi sonrasında yapılan toplantıya, Bakan Yardımcısı Aksu'nun yanı sıra, Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu (SEDDK) Başkanı Türker Gürsoy, Hazine ve Maliye Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Dr. Ahmet Genç, TOBB Yönetim Kurulu Üyesi Hakan Ülken ve Sigorta Acenteleri İcra Komitesi (SAİK) üyeleri katıldı.

Toplantıda SAİK yönetmelikle ilgili değerlendirmelerini yaparak, sigorta acentelerinin sorunlarını dile getirdi. Bakan Yardımcısı Aksu, "Sigorta acentelerini mağdur edecek hiçbir işlemin içinde olmayız" dedi.

Girişimcilik Sohbetleri'ne OYUNDER Başkanı katıldı

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) tarafından webinar üzerinden düzenlenen Girişimcilik Sohbetleri'nin ilki Türkiye Kreatif Endüstriler Meclisi Başkanı Ali Ata Kavame'nin moderatörlüğünde yapıldı. OYUNDER Başkanı Tansu Kendirli'nin konuşmacı olduğu programa kadın ve genç girişimciler de katıldı.

Sözleşmeli tarımda TÜRİB-TÜRKŞEKER işbirliği

Türkiye Ürün İhtisas Borsası (TÜRİB) ile Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. (TÜRKŞEKER), sözleşmeli tarım ürünlerinin lisanslı depolarda saklanması ve Elektronik Ürün Senedi'ne (ELÜS) dönüştürülerek işlem görmesi amacıyla bir işbirliği anlaşması yaptı.

Söz konusu iş birliği ile TÜRKŞEKER üreticileri tarafından üretimi yapılan uygun ürünler lisanslı depo işletmelerinde saklanarak, ELÜS'e dönüştürülecek ve TÜRİB ELÜS piyasasında güven ve istikrar içinde işleme konulacak.

Ayrıca, üretim öncesinde TÜRKŞEKER tarafından çiftçilere ödenen avanslar, tam otomasyon dâhilinde TÜRİB'de gerçekleştirilen işlem tutarları üzerinden takas sürecinde mahsup edilecek.

Ortaklaşa yürütülen altyapı geliştirme çalışmaları ile TÜRKŞEKER, TÜRİB ELÜS İşlem Platformuna entegre edilerek, söz konusu işlemlerin TÜRİB'de gerçekleştirilmesi sağlandı.

Bu çerçevede ilk işlem 19 Haziran 2020 tarihinde gerçekleştirildi. TÜRKŞEKER, 94 yıldır uygulamakta olduğu sözleşmeli üretim modeli çerçevesinde şeker pancarından sonra ekilecek arpa, buğday, mısır ve yağlık ayçiçeğini de üreticilere tohum, gübre ve nakit avans desteği sağlayarak sözleşmeli olarak ürettirmeye başladı.

TÜRİB, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Ticaret Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer paydaşlar ile iş birliğini sürdürüyor.

TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu salgın sürecinin dijital dönüşümü daha da hızlandırdığına işaret etti.

"Güven damgası almış sitelerimizi tercih edin"

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu güven damgası sistemine yeni e-ticaret şirketlerinin dahil olması dolayısıyla düzenlenen tanıtım toplantısında, "Güven damgası alan şirket sayısı 18'e ulaştı. Vatandaşlarımıza, güven damgası almış sitelerimizi tercih etmeleri çağrısı yapıyorum" dedi.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) tarafından, tüketicilerin elektronik ortamda güvenle alışveriş yapmalarına imkan sağlayan "güven damgası" sistemine yeni e-ticaret şirketlerinin dahil olması dolayısıyla tanıtım toplantısı düzenlendi.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, video konferans sistemiyle katıldığı toplantıda yaptığı konuşmada, "güven damgası" alan şirket sayının 18'e ulaştığını belirterek, "Vatandaşlarımıza, güven damgası almış sitelerimizi tercih etmeleri çağrısı yapıyorum" dedi.

Ticaret Bakanlığı'nın yeni tip koronavirüs salgını sürecinde ticaretin devamına yönelik çok sayıda yeniliğe imza attığını belirten TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, bu kapsamda e-ticareti kayıt altına almak üzere Elektronik Ticaret Bilgi Sistemi kurulduğunu ve 20 bine yakın firmanın kayıt altına alındığını söyledi. TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, geçen ay "e-Ticaret Olarak KOBİ'lerin Yanındayız" kampanyası başlatıldığını anımsatarak, 28 firmanın KOBİ'lere yönelik avantajlı paketlerle kampanyaya katıldığını bildirdi.

Covid-19 salgın sürecinin, dijital dönüşümü daha da hızlandırdığına işaret eden TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, şöyle konuştu: "Ülkemizde internet kullanıcılarının online alışveriş yapma oranı her geçen gün artsa da dünya ortalamasının oldukça gerisinde. Online alışverişin önündeki en büyük engel ise güven eksikliği. Tüketiciler, kredi kartı bilgilerini ve kişisel verilerini paylaşmak istemiyor. Yasal çerçeveye uygun hazırlanmayan mecralar da maalesef bu sorunları körüklüyor. İşte bu güven sorununun önüne geçebilmek için Ticaret Bakanımızın da gayretiyle e-ticarette güven damgası hayatımıza girdi."

"100'den fazla kriter kontrol ediliyor"

Ticaret Bakanlığı himayelerinde, e-ticaret sitelerine güven damgası vermeye başladıklarını ifade eden TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, bu damgayı alan şirketlerin, internet sitelerinin teknik alt yapısını, bakanlığın yayımladığı mevzuata uygun tasarlarken, düzenli olarak yaptırdıkları sızma testleriyle müşteri verilerini, olası internet korsancılığına karşı koruduklarını dile getirdi. TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, şunları kaydetti: "100'den fazla kriteri kontrol ederek, ilgili şartları sağladığını kanıtlayan e-ticaret siteleri, sürecin sonunda 'güven damgası' alıyor

ve internet sitelerinde "TR-GO" logosunu yerleştirmelerine izin veriyoruz. Birliğimiz bünyesinde kurduğumuz şikayet hattımızla tüketicilerimiz ve güven damgası almış e-ticaret sitelerimiz arasında köprü vazifesi görüyoruz. Ocak ayında, Ticaret Bakanımız Pekcan'ın ev sahipliğinde, güven damgası almaya hak kazanan ilk 12 e-ticaret sitesine güven damgasını törenle takdim etmiştik. Güven damgası alan ilave altı şirketimizle birlikte, bugün sayımız 18'e çıktı. 'Gönül rahatlığıyla' sloganımızla kampanyamızı başlatıyor ve tüketicilerimize gönül rahatlığıyla bu sitelerden alışveriş yapabilirsiniz diyoruz. Vatandaşlarımıza, güven damgası almış sitelerimizi tercih etmeleri çağrısı yapıyorum."

"e-ticaretin önemi tüm dünyada görüldü"

Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan da yeni tip koronavirüs salgını döneminde e-ticaretin öneminin tüm dünyada görüldüğünü söyledi.

e-Ticaretin coğrafi sınırları ortadan kaldırması, kesintisiz hizmet sunumu, pazara giriş ve iş yapma maliyetlerinin azaltıcı etkisiyle ülke ekonomileri için stratejik bir faaliyet alanı olduğunu ifade eden Bakan Pekcan, bazı faaliyet kollarındaki KOBİ'ler, esnaf ve üretici birliklerinin desteklenmesinde de e-ticaretin önemli fırsatlar sunduğunu dile getirdi.

Bakan Pekcan, şöyle konuştu: "e-Ticaretin bu kadar genişlemesi, faydalarının yanında potansiyel bir risk de barındırmaktadır. Tıpkı konvansiyonel ticaretteki gibi e-ticarette de taraflar arasındaki sözleşme şartları çok iyi işlenmeli, malın ayıpsız teslimi, teslim şekilleri ve ödeme koşullarına kadar tüm hususlar her iki tarafı da memnun eden biçimde önceden tanımlanmalıdır ki sonunda bir anlaşmazlık doğmasın."

TOBB'u "güven damgası sağlayıcı" olarak yetkilendirdiklerini anımsatan Bakan Pekcan, sisteme dahil olmak isteyen e-ticaret sitelerinin "www.guvendamgasi.org.tr" adresi üzerinden gönüllülük esasına göre başvuruda bulunabildiklerini söyledi.

GittiGidiyor Genel Müdürü ve E-Ticaret Meclisi Başkanı Öget Kantarcı da "Ticaret Bakanlığımızın ve TOBB'un değerli katkılarıyla devreye giren Güven Damgası uygulamasını daha yüksek sesle tüketiciye duyurmak için çalışmalarımızı hep birlikte hızlandırıyoruz. Özellikle tüketici tarafından çok tanınmayan küçük ve orta ölçekli e-ticaret platformları da bu zincire dahil olarak daha fazla gelişme imkanı bulacak" dedi.

Hepsiburada CEO'su Murat Emirdağ ise elektronik ticaretin Türkiye'de lokomotif görevi üstlenen sektörlerden birisi olarak, perakende sektörünün destekçisi ve kaldıracı haline geldiğini belirtti.

"İhracata katkı sağlıyor"

Modanisa Genel Müdürü ve TOBB E-Ticaret Meclisi Başkan Yardımcısı Sami Güzel de Güven Damgası'nın, hem güvenilir online alışverişi tesis ettiğini hem de Avrupa Birliği çatı kuruluşları entegrasyonu ile ihracata katkı sağladığını söyledi.

Sahibinden.com CEO'su ve TOBB E-Ticaret Meclisi Üyesi Burak Ertaş ise "İçinde bulunduğumuz dönemde tüketicilerin yoğun e-ticaret kullanımlarına şahit olduk, önümüzdeki dönemde de e-ticaretin sağlıklı bir şekilde büyümeye devam edeceğini düşünüyoruz" dedi.

Pegasus Genel Müdürü Mehmet Nane de Pegasus Hava Yolları olarak, "Türkiye'nin Dijital Havayolu söylemimiz doğrultusunda sürekli olarak geliştirdiğimiz mobil uygulamalarımız ve e-ticaret sitemiz flypgs.com ile 'Güven Damgası'nı ilk alan şirketlerden biri olmanın gurur ve mutluluğunu yaşıyoruz" diye konuştu.

Trendyol Yönetim Kurulu Üyesi ve E-Ticaret Meclisi Üyesi Ozan Acar da "Güven damgası tüketicinin e-ticarete, damga sahibinin ise kendine olan güvenini artıracak bir adım" dedi.

Sefamerve Yönetim Kurulu Başkanı ve TOBB E-Ticaret Meclisi Üyesi Mehmet Metin Okur ise "Müşterilerimizle ilişkilerimiz öteden beri karşılıklı güven üzerine kuruldu. Müşteri güveni ve samimiyet bizim sektörümüzde her şeyden daha önemli" derken, Arçelik Direktörü Erhan Akdoğan da Güven Damgası Tanıtım filmini ilk olarak bayi kanalı, satış ekipleri ve teşkilat çapında Arçelik Perakende TV üzerinden paylaştıklarını dile getirdi.

Migros Ticaret A.Ş. E-Ticaret Genel Müdür Yardımcısı ve Türkiye E-ticaret Meclisi Üyesi Mustafa Bartın ise "Migros olarak, Türkiye'nin en yaygın online gıda platformu olmamızın yanında, Güven Damgası belgesini alan ilk firmalarından biriyiz" dedi.

Avansas ve Avansaspro Genel Müdürü Sedat Anak, "Ticaret Bakanlığımız ve TOBB işbirliğiyle ortaya konan bu inisiyatif işimizin güven unsurunu pekiştiren bir atılım oldu" diye konuşurken, N11 Yönetim Kurulu Üyesi ve E-Ticaret Meclisi Üyesi İzi Adato da "Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin ve Bakanlığımızın girişimi ile hayat bulan "Güven Damgası" bizim için sektöre ve e-ticarete olan güveni temsil ediyor" şeklinde görüş belirtti.

Ayrıca kampanyaya katılan ePttavm, Farmasi, sigortam.net, Sarar ve Ebebek firmaları da kampanyaya katkı vereceklerini aktardı.

TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu "Çeşitli sektörlerdeki vergi ve SGK ödemeleri ertelendi" dedi.

"Dinamik bir süreç yaşıyoruz her gün yeni konu çıkıyor"

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, "Sizlerle istişare içinde sorunları ve önerilerimizi iletmeye devam ediyoruz. Çünkü bu dinamik bir süreç. Her gün yeni bir konu, yeni bir sıkıntı ortaya çıkıyor. Dolayısıyla hiç ara vermeden üyelerimizle temasta olup, sıkıntı ve önerileri toplamayı sürdürelim" şeklinde konuştu.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, video konferans yoluyla düzenlenen Konya, Karaman ve Aksaray İl/İlçe Oda/Borsaları Müşterek Toplantısı'na katıldı.

TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu burada yaptığı konuşmada, içinden geçtikleri bu zor süreçte, Oda ve Borsalara daha büyük görev ve sorumluluk düştüğünü vurgulayarak, "Bizler, iş dünyası ile hükümet arasında köprü görevi üstlenerek, sahadaki sıkıntıları en hızlı şekilde iletiyoruz. Biz de TOBB olarak 81 ildeki Oda ve Borsalarımızla devamlı istişare içinde olduk. TOBB'da da birlikte çalıştığım Yönetim Kurulu Üyem Sayın Selçuk Öztürk ve TB Konsey Başkanım Sayın Hüseyin Çevik ile birlikte çalıştık. Her gün, sizlerin, üyelerimizin sıkıntılarını, dertlerini topladık. Sonra Bakanlarla bire bir konuşarak bunların çözülmesi için girişimlerde bulunduk" dedi.

Salgının başladığı Mart ayında 70 maddelik bir öneri setini Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a sunduklarını anımsatan TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, "Bunların büyük bir kısmı hayata geçti, geçmeye de devam ediyor. Çeşitli sektörlerdeki vergi ve SGK ödemeleri ertelendi. Kısa Çalışma Ödeneği'nin kapsamı genişletildi, daha hızlı işler hale getirildi. Firmalarımıza yönelik çeşitli kredi paketleri hayata geçirildi. Son olarak biz de Denizbank ile Nefes Kredisi'ni başlattık. Yüzde 7.5 faizli, 2020'de geri ödeme yok, 2021'de ödenecek. Sonrasında da sizlerle istişare içinde, sorunları ve önerilerimizi iletmeye devam ettik. Çünkü bu dinamik bir süreç, her gün yeni bir konu, yeni bir sıkıntı ortaya çıkıyor. Dolayısıyla hiç ara vermeden üyelerimizle temasta olup, sıkıntı ve önerileri toplamayı sürdürelim" şeklinde konuştu.

"Başkanlar üyeleri dinliyor onlara tercüman oluyor"

Tüm Oda ve Borsa başkanlarının canla-başla gayret gösterdiğine dikkat çeken TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, "Üyelerimizin nabzını tutuyor, onlara tercüman oluyor, öneriler hazırlayıp, bize aktarıyorlar. İşte bugün de sizlerin ileteceği her konuyu, bu akşam ilgili bakanlara ileteceğiz. Böylece üyelerimizin, camiamızın dertlerini bir nebze olsun çözmüş ve onları rahatlatmış olacağız" dedi.

TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, hafta başından itibaren kısıtlamaların kalkmaya başladığını, ama daha salgın bitmediğini söyledi.

Bakan Adil Karaismailoğlu ziyaret edildi

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nu makamında ziyaret ederek, hayırlı olsun dileklerini ileterek başarılar diledi.

E-ticarette Genel Kavramlar eğitimi yapıldı

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) tarafından düzenlenen Girişimciler için Bilgilendirme Webinarı kapsamında, e-ticaret eğitiminin ikincisi "E-ticarette Genel Kavramlar" başlığı ile gerçekleştirildi. KOBİ'lerin hızla dijitalleşen dünyaya ayak uydurmalarını ve rekabet güçlerini artırmalarını sağlamanın amaçlandığı, e-ticaret eğitimine Ali Erişkin, Deniz Erden ve TOBB Kadın ve Genç Girişimci Kurulları üyeleri katıldı.

Ali Erişkin dünyada ve Türkiye'de e-ticaretten bahsetti ve pazaryerlerini tanıttı. Ayrıca e-ihracat konusunda aktarımlarda bulundu. Deniz Erden ise satıcı ile platform arasındaki hukuki ilişkiyi anlattı. Sanal pos ve ödeme sistemleri hakkında bilgi verdi.

Eğitimde ayrıca e-ticaret sitelerinin yapısı ve çalışma modelleri ile güven damgası uygulaması tanıtıldı. Stok yönetimi ve tedarik zincirinin farklı iş modellerinde nasıl işlediği ifade edildi.

Ticari Alacak Sigortası Semineri gerçekleştirildi

Girişimciler için Bilgilendirme Webinarı, Halk Sigorta Ticari Alacak Sigortası Direktörü Ali Sertaç Canal'ın katılımı ile yapıldı. Canal, KOBİ'lere yönelik devlet destekli ticari alacak sigortası hakkında geniş kapsamlı bir sunum gerçekleştirdi.

TOBB KOBİ Araştırma ve Danışmanlık Merkezi Müdürü Cahit Ceren moderasyonunda, TOBB Kadın ve Genç Girişimci Kurulları üyelerinin katılımı ile gerçekleştirilen webinarın sonunda girişimcilere söz verilerek, soruları canlı yayında cevaplandırıldı.

Akreditasyon Sistemi Oryantasyon Eğitimi verildi

Oda/Borsa Akreditasyon Sistemi çalışmaları kapsamında, 15. ve 16. dönem olarak sürece yeni dahil edilen Oda ve Borsalara, TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi ve Akreditasyon Kurulu Başkanı Faik Yavuz'un katılımıyla Akreditasyon Sistemi Oryantasyon Eğitimi gerçekleştirildi.

Eğitimin ilk gününde sürece kabul edilen Oda ve Borsaların yönetim kurulu başkanları, genel sekreterleri ve akreditasyon sorumlularına seslenen Faik Yavuz süreçte yönetimlere düşen sorumluluklar ve dikkat edilmesi gereken hususlara vurgu yaptı. Eğitimin ikinci gününde ise akreditasyon standardına ilişkin detaylı bilgi paylaşımında bulunuldu.

TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu iki ülke arasındaki ticaret ve yatırımları engelleyen konuları çözmek için birlikte çalıştıklarını söyledi.

Türkiye ile ABD'nin ticari ilişkileri değerlendirildi

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, Türkiye ile ABD'nin ticaret ilişkilerinde Serbest Ticaret Anlaşması'nın önemli olduğunu belirterek, "Serbest Ticaret Anlaşması yolunda, süreci hızlandırmak için iki ülke arasında Tercihli Ticaret Anlaşması çok yardımcı olacaktır. Bu gerçekleşirse her iki ülke için kazan-kazan durumu olacaktır" dedi.

ABD Ticaret Odası ve Türkiye Odalar Borsalar Birliği'nin (TOBB) işbirliğinde video konferans aracılığıyla toplantı gerçekleştirildi. Toplantı, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu ve ABD Ticaret Odası Kıdemli Başkan Yardımcısı ve Uluslararası İlişkiler Bölümü Başkanı Myron Brilliant'ın açılış konuşmaları ile başladı.

ABD Ticaret Odası ve TOBB arasında uzun vadeli bir iş birliği olduğuna işaret eden TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, iki ülke arasındaki ticaret ve yatırımları engelleyen konuları çözmek için birlikte çalıştıklarını ve iş birliğini sürdüreceklerini söyledi.

TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, iş insanlarının kriz zamanlarında her zaman fırsatları gördüğünü dile getirerek, "Çin'in iç ve dış ticaretinde önemli düşüşler olduğunu biliyoruz. Gelişmiş ekonomisi ve nitelikli iş gücü sayesinde Türkiye'nin Çin'e iyi bir alternatif olabileceğine inanıyoruz" diye konuştu.

Türkiye'nin bugün bir sanayi devi olduğunu belirten TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, Avrupa'nın tekstil, beyaz eşya, otomotiv, demir-çelik, züccaciye, gıda ve mobilya sektörlerinde en büyük tedarikçisi olduğunu bildirdi.

"Serbest Ticaret Anlaşması her iki ülke için çok önemli"

TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, krizden daha güçlü ve iki ülkenin birbirine daha yakın şekilde çıkabilmesinin mümkün olduğunu vurgulayarak, şunları kaydetti:

"100 milyar dolarlık ticaret hacmi hedefine ulaşmak için belirli konularda liderlerimizin desteğine ihtiyacımız var. Serbest Ticaret Anlaşması'nın her iki ülke için çok önemli olduğunu biliyoruz. ABD mevcut ticaret anlaşmalarını yeniden müzakere ederken, TOBB ve ABD Ticaret Odası da ikili Serbest Ticaret Anlaşması'nı savunmaya devam edecek. Serbest Ticaret Anlaşması yolunda, süreci hızlandırmak için iki ülke arasında Tercihli Ticaret Anlaşması çok yardımcı olacaktır. Bu gerçekleşirse her iki ülke için kazan-kazan durumu olacaktır." İki ülkenin inovasyon ve yeni teknolojilerde stratejik iş birliğini teşvik etmeye odaklanabileceğini dile getiren TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, Covid-19 sonrası dönemde öncelik verilecek diğer sektörlerin ise inşaat ve alt yapı olduğunu ifade etti.

***Fotoğraflar:** TOBB Fotoğraf Servisi*

"Üçüncü ülkelerde birlikte yapılabilecek çok şey var"

TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, "Türk müteahhitler, yabancı proje sayısı bakımından Çin'den sonra dünyada ikinci sırada yer alıyor. Üçüncü ülkelerde birlikte yapılabilecek çok şey var" ifadelerini kullandı.

Türkiye'nin Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi'ne de yeniden dahil edilmesi gerektiğini vurgulayan TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, çelik ve alüminyuma ilave gümrük vergisini öngören "Section 232" kararının da gündemde olmaması gerektiğinin altını çizdi.

TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, Türkiye'den ithal edilen makarna, çelik ve son olarak yatak gibi ürünlere yönelik yürütülen anti-damping ve benzeri soruşturmalardan kaçınılması gerektiğini dile getirdi.

TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, "Bu önlemler ABD-Türkiye özel sektör iş birliğine zarar verecektir. Amerikalı politika yapıcıların anti-damping uygulamaları yerine kazan-kazan stratejisini izleyeceklerini umuyorum. Bu strateji, iki ülke arasında karşılıklı ekonomik fayda sağlayacaktır" dedi.

ABD'nin dijital hizmet vergisi uygulayan ülkeler hakkında inceleme başlatmasına da değinen TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, "Söz konusu soruşturmanın sonucunun Türkiye'nin ABD'ye ihracatında yeni gümrük vergilerine yol açabileceğinin farkındayız. Taraflar, tek taraflı, ayrımcı vergilerden kaçınmalıdır" diye konuştu.

"Türkiye ve ABD, krizden yeni fırsatlar çıkaracak"

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay da her iki ticaret odasının da Covid-19'un olumsuz etkileri konusunda iş birliği yaptığını belirterek, "Türkiye- ABD ekonomik iş birliği bu zor zamanlarda gelişmeye devam edecektir ve hatta bu krizden yeni fırsatlar çıkaracaktır" diye konuştu. Oktay, ABD ve Türkiye arasındaki ortaklığın 70 yıldan uzun süredir devam ettiğini vurgulayarak, "Özellikle Suriye, Türkiye ve ABD'nin ortak amaç ve çıkar doğrultusunda birlikte çalışmasını gerektiren önemli bir çalışma alanı olmayı sürdürüyor" dedi.

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Oktay konuşmaların ardından, ABD Ticaret Odası ABD-Türkiye İş Konseyi Genel Müdürü Jennifer Miel moderatörlüğünde ABD Ticaret Odası üye şirketleri tarafından yöneltilen soruları cevapladı.

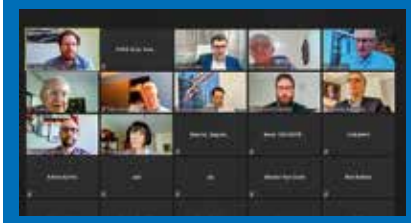
Hisarcıklıoğlu AB'nin Komşuluk ve Genişlemeden Sorumlu Komiseri Varhelyi ile görüştü

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, Avrupa Ticaret ve Sanayi Odası (EUROCHAMBRES) Başkanı Christoph Leitl, Avrupa Komisyonu Komşuluk ve Genişlemeden Sorumlu Komiseri Oliver Varhelyi ve EUROCHAMBRES üyeleri ile video konferans aracılığıyla görüştü.

TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu toplantıda, Gümrük Birliği'nin modernizasyonu, vize, Türkiye'nin IPA Fonları'ndan ve AB Programları'ndan yararlanması ve taşıma kotaları konularını gündeme getirerek, talepleri aktardı.

EUROCHAMBRES Başkanı Christoph Leitl ise görüşmede Türkiye ile Gümrük Birliği'nin modernizasyonuna Avrupa iş dünyasının verdiği desteği vurguladı.

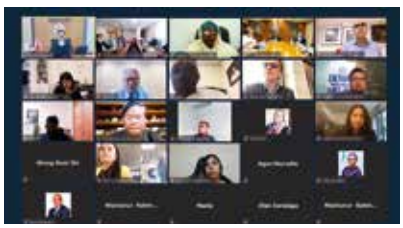
"EUROCHAMBRES Küresel Avrupa Komite" toplantısı gerçekleştirildi

EUROCHAMBRES Başkan Vekili M. Rifat Hisarcıklıoğlu, EUROCHAMBRES Başkan Yardımcısı Ian Talbot, Gürcistan Ticaret Odası Başkanı Georgi Pertaia ve Bulgaristan Ticaret Odası Yönetim Kurulu Üyesi Georg Stoev'un eş başkanlığını yürüttüğü Küresel Avrupa Komite toplantısı gerçekleştirildi.

Toplantıda, Brexit süreci ve Covid-19 sonrası ekonomik toparlanma konusundaki tespit, görüş ve ileriye yönelik öneriler paylaşıldı.

D-8 Ticaret ve Sanayi Odaları üyeleri ile bir araya gelindi

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, D-8 Genel Sekreteri Dato Ku Jaafar Ku Shaari ve Dönem Başkanı olduğu D-8 Ticaret ve Sanayi Odaları üyesi ulusal oda temsilcileri ile bir araya geldi. Görüşmede, D-8 TSO üyeleri kendi ülkelerinde Covid-19 mevcut durumu hakkında bilgi vererek, iş dünyasının desteklemeye yönelik, hükümetler tarafından alınan önlemlere ile ilgili bilgi verdi.

Birleşik Krallık ile ilişkiler ele alındı

Birleşik Krallık Ankara Büyükelçisi Dominick Chilcott, TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu ve TOBB Yönetim Kurulu Üyeleri ile video konferans aracılığıyla ile bir araya geldi.

Görüşmede, Birleşik Krallığın Covid-19 tecrübesi, Birleşik Krallık – Avrupa Birliği ticaret görüşmelerinin güncel durumu ve Birleşik Krallık – Türkiye ticari ve ekonomik ilişkilerinin geleceği ele alındı.

FİLYOS PROJESİ'NE ODAKLANAN BARTIN'DAN ÇAĞRI:

LOJİSTİKTEKİ DEZAVANTAJ TEŞVİKLERLE AVANTAJA DÖNÜŞTÜRÜLSÜN

Bartın Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Halil Balık, "İlin en büyük ekonomik sorunu işsizlik ve göç olgusu olarak ifade edilebilir. Mevcut teşvik sisteminde revizyona gidilmesi Bartın ilinin transit yollar üzerinde olmamasından kaynaklanan lojistik dezavantajının teşviklerle avantaja dönüştürülmesi ile ilimiz cazibe merkezi haline gelecektir" dedi.

Fotoğraflar: BARTIN TSO

Bartın Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Halil Balık, "Bartın ilinde OSB genişleme alanının tamamlanarak yeni sanayi tesislerinin de Filyos Vadisi Projesi'nin düşünülerek yatırım yapılması sağlanmalıdır. Bunun için ihracat kapasitesi yüksek, orta ve ileri teknolojik ürün üreten firmaların sayısının artırılarak bölgeye yatırım yapması sağlanmalıdır" diye konuştu. Bartın Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Halil Balık, sorularımızı şöyle yanıtladı:

Bartın'ın ticari hayatını değerlendirebilir misiniz?

İlde ağırlıklı olarak yer alan sanayi sektörlerine baktığımızda; toprak, plastik, mobilya, makine, konfeksiyon, gıda (konserve, süt ve süt ürünleri, helva, doğal kaynak suyu, defne yaprağı), madencilik ve tekstil-konfeksiyon sanayi gelmektedir. İllere göre nüfus başına ortalama mevduatına baktığımızda Bartın Türkiye'de 26. sırada yer almaktadır. En çok ihracat yapılan ülkeler Almanya, Türkmenistan, Gürcistan, İtalya, Rusya iken; en çok ithalat yapılan ülkeler Almanya, Çin, İsveç, İspanya, Yunanistan ve Vietnam'dır. Yeni Teşvik Sistemi'ne göre Bartın 4. Bölge'de yer almaktadır. Genel olarak polikültür tarımın yapıldığı Bartın'da gerek bitkisel üretim ve gerekse de hayvansal üretim noktasında ürün çeşitliliği vardır. Bartın'ın ılıman iklimi tarım için çok uygundur. Ancak tarım arazilerinin küçük parçalar halinde çok dağınık ve yer yer engebeli olması makineli tarım yapılmasını zorlaştırmakta bu da tarımın yeterince gelişmesini engellemektedir.

Yörede hakim ekonomik sektör olan kömür, tarımdan gelir elde etme düşüncesini arka plana itmiştir. Makineli tarımın yapılamayışı verimi düşürmekte ve maliyeti artırmaktadır. Bartın'da bitkisel üretim anlamında en çok yem bitkileri ve hububat üretimi yapılmakta olup, bunu meyve ve sebze üretimi takip etmektedir. Tarım arazilerinin dağılımında en fazla pay hububata ayrılmıştır. Bartın Meslek Yüksekokulu'nda seracılık bölümünün açılmış olması dikkate alındığında seracılık Bartın tarımı için çok önemli bir potansiyel oluşturmaktadır. İlde büyükbaş hayvan varlığı sayısı 71 bin 82, küçükbaş hayvan sayısı 11 bin 330 adettir. Haftanın belirli günlerinde kurulan semt pazarlarında sebze, meyve, hayvansal ürünler ile diğer temel gıda maddeleri üreticileri eliyle doğrudan pazarlanmaktadır.

Galla Bazarı'nda kadın üreticiler satış yapıyor

Bartın il merkezinde salı ve cuma günleri kurulan ve tüm satıcıların kadın üreticilerden oluştuğu Galla Bazarı adıyla bilinen pazarda satılan gıda maddelerinin tazeliği meşhurdur.

Kurucaşile ilçesindeki tersanelerde yapılan yat ve ahşap tekneler yurt içi ve dış ülkelere gururla pazarlanan Bartın'a özgü ürünlerdir.

Bartın'dan diğer illere tarımsal ve hayvansal ürünler ile sanayi ürünleri pazarlanmaktadır. Bunlar arasında taze fasulye, biber, domates. salatalık, her türlü yeşil sebze, çilek, fındık, büyük miktarda kestane, canlı hayvan, et ve süt ürünleri, yumurta ile ilde kurulu sanayi tesislerinde üretilen çimento, kireç, tuğla, kiremit, vitrifiye, konserve ve tekstil ürünleri ile kömür önemli yer tutar. İnşaat malzemeleri içerisinde ateş tuğlası, pres tuğla, dekoratif tuğla, döşeme ve şömine tuğlaları, renkli beton kiremit ürünleri tüm Türkiye'ye ve dış ülkelere pazarlanmaktadır.

Kalkınmada birinci derecede öncelikli iller arasında yer alan Bartın, sanayileşmesini henüz tamamlayamamıştır. İstihdamın taş kömürü kurumunun Amasra ve Zonguldak kömür ocaklarında yoğunlaşması diğer kollardaki sanayileşmenin uzun süre geri palanda kalmasına yol açmıştır. Taşkömürü müessesinin yanısıra Bartın Çimento fabrikası ve ORÜS Orman İşletmesi ile kamunun başlattığı sanayileşme süreci Bartın'ın il olmasından sonra özel sektör yatırımları ile devam etmiştir.

"İkinci sanayi sitesi için girişimlere başlandı"

Coğrafi konumu, ulaşım, özellikle deniz ulaşımı, pazara yakınlık, nüfus, nitelikli insan gücü, enerji alt yapısı ve hatta tasarruf yönünden sanayileşme için yeterli potansiyel bulunmasına rağmen özel girişimcileri sanayi alanına istenilen düzeyde çekemeyişin en önde gelen sebebi alt yapısı hazır sanayi arsalarının bulunmayışı olmuştur. Bu eksikliğin giderilebilmesi için organize sanayi bölgesi tesis edilmiş ve mevcut talebi karşılamaya yetersiz olacağı dikkate alınarak ayrıca il özel idaresince özel bir sanayi alanı da ihtas edilmiştir. İkinci sanayi sitesi için girişimlere başlanmıştır.

Kalkınmada 1. Derecede Öncelikli İller

arasında bulunmasından dolayı ilimizde yapılacak teşvik belgesine bağlanmış yatırımlar için, gümrük vergisi ve toplu konut fonu istisnası, yatırım indirimi, KDV istisnası, vergi, resim ve harç istisnası ve kredi tahsisi gibi teşvik tedbirleri mevcuttur.

Bartın ilinde kayıtlı 125 işletmede çalışan personel sayısı 8 bin 733 kişidir. Sanayide çalışanların, yüzde 37'si tekstil ve konfeksiyon sanayi, yüzde 24'ü kimya, kömür ve plastik sanayi ve yüzde 14'ü taş ve toprağa dayalı sanayi sektörlerinde istihdam edilmektedir.

Orman ürünleri sektörü, düşük teknoloji, sermaye ve emek yoğun faaliyet gösteren işletmelerin hâkim olduğu bir sektördür. Batı Karadeniz Bölgesi, gerek orman alanlarının genişliği, gerekse orman ürünleri sektöründe faaliyet gösteren işletme yoğunluğu nedeniyle Türkiye'nin önemli ürün sağlayıcıları arasında yer almaktadır. Sektörde faaliyet gösteren işletmeler genellikle tomruk, kereste ve parke imalatı yapmaktadırlar.

Bartın'da bir adet OSB bulunmaktadır. 1995 yılında kurulan Bartın OSB yaklaşık 1 milyon m^2 alan üzerine kurulmuştur. Bartın OSB'de 27 firma faaliyet göstermekte ve 4 bin 500 kişi istihdam edilmektedir.

"12 ay süreyle turizm potansiyeline sahibiz"

3 bin yıllık geçmişinden günümüze taşıdığı seçkin tarihi, kültürel, folklorik değerleri ve 59 Km'lik sahil şeridi ile olağanüstü güzellikler sergileyen Bartın; doğal turizm kaynaklarıyla 12 ay süreyle turizm potansiyeline sahiptir. Tarihi "Paphlagonia" bölgesindeki antik kentlerden Sesamos (Amasra), Kromna (Kurucaşile) ve Erythinoi (Çakraz) Bartın sınırları içindedir. Antik değerlerin en fazla görüldüğü antik kent Amasra'dır. Amasra turizm alanında farkındalığının ve uluslararası alandaki tanınırlığının artırılması için yapılan çalışmalar sonucu UNESCO Dünya Kültür Mirası Geçici Listesi'ne eklenmiş olup asil listeye girme çalışmaları devam etmektedir.

Günümüzde, Bartın turizminde akla ilk gelen; kültür ve deniz turizmidir. Kültür turizminde özellikle Amasra'daki antik varlıklar, deniz turizminde ise son yıllarda ilgi çeken ve yoğunluk yaşayan İnkumu, Amasra, Mugada ve Çakraz önemli turistik değerlerdir. Ayrıca önemli bir değer olan Küre Dağları Milli Parkı'nın yüzde 52'lik kısmı ilimiz sınırları içerisinde bulunmaktadır.

Kentinizin öncelikli sorunlarını ve çözüm önerilerinizi belirtir misiniz?

Bartın ilinin ekonomisinin güçlendirilmesi noktasında Saltukova Havalimanı'nın tekrar faaliyete geçmesi, ilimize yakın konumda bulunan yapımı devam eden Filyos Vadisi Projesi ve Bartın'ın tarihsel ve kültürel birikimi önemli bir rol oynamaktadır.

İlin en büyük ekonomik sorunu işsizlik ve göç olgusu olarak ifade edilebilir. Tarıma elverişli iklim ve toprak yapısı avantajından yararlanılarak alternatif ve katma değeri yüksek ürünler üretilmesi genişlemekte olan organize sanayi bölgemize yeni yatırımların yapılması ve alternatif sanayi alanlarının, depolama sahalarının kurulması işsizlik ve göç sorununu ortadan kaldırabileceği düşünülmektedir.

Ahşap yat tekneciliği, ayakkabı sektörünün gelişmesi Bartın OSB alanının genişletme çalışmaları, Saltukova Havalimanı'nın hem yurt içi hem yurt dışı seferlere başlaması, yapımı devam eden Filyos Liman Projesi başta olmak üzere ilimizde bulunan turistik mekanların (Amasra, İnkumu, Çakraz, Mugada, Güzelcehisar, Ulus Şelaleri, Küre Dağları Milli Parkı vs.) cazibesinin artırılması ilimizin ekonomisinin daha da gelişerek hem mevcut yatırımcılarımızın farklı yatırımlara eğilmesine hem de dışarıdan yatırımcı çekmemize fırsat sağlayacaktır.

> *"Kalkınmada birinci derecede öncelikli iller arasında yer alan Bartın sanayileşmesini henüz tamamlayamadı."*

İlimizde turizm yatırımlarının artmasının sağlanarak yeni tesislerinin ilimize kazandırılması gerekmektedir.

Bartın ilinde OSB genişleme alanının tamamlanarak yeni sanayi tesislerinin de Filyos Vadisi Projesi'nin düşünülerek yatırım yapılması sağlanmalıdır. Bunun için ihracat kapasitesi yüksek, orta ve ileri teknolojik ürün üreten firmaların sayısının artırılarak bölgeye yatırım yapması sağlanmalıdır. Bu durumun gerçekleşmesi için mevcut teşvik sisteminde revizyona gidilmesi, Bartın ilinin transit yollar üzerinde olmamasından kay-

GALLA BAZARI

naklanan lojistik dezavantajının teşviklerle avantaja dönüştürülmesi böylece ilimiz cazibe merkezi haline gelecektir.

Bartın'ın 'Marka Kent' olması için Oda olarak hangi çalışmaları yürütüyorsunuz?

Pazarlama alanında çalışmalarıyla tanınan Philip Kotler yerlerin markalaşması ile ilgili kitabında şehirlerin ziyaretçiler, yerel halk ve çalışanlar, işletmeler ve sanayi ile ihracat pazarı olmak üzere dört tip hedef pazarının olduğundan bahsetmektedir. Buradan da anlaşıldığı üzere kent markalaşması sürecinde sadece turizm anlamında değil ticari, sınai ve yaşamsal olarak birçok aktör bulunmaktadır. Bu aktörler kent yönetimi (Valilik ve il müdürlükleri), kentsel planlama birimi (belediyeler, özel idare), turizm büroları (İl kültür ve turizm müdürlüğü), turizm ve ağırlama hizmetleri sektörü, kongre merkezleri, altyapı yöneticileri (ulaşım, eğitim ve sağlık, temizlik), emlak şirketleri ile ticaret ve sanayi odalarıdır. Ticaret ve Sanayi Odaları bir kentin markalaşma sürecince kilit bir rol oynamaktadır.

Bartın tarihinde gerek ticari hayatı gerekse sosyal yaşam olarak bulunduğu çevre için cazibe merkezi olmuştur ve birçok yönüyle benzersiz özelliklere sahiptir. Özellikle Bartın şehrine ismini veren antik dönemin Parthenios (Bartın) Nehri tarihinden bu yana deniz taşımacılığı ve ahşap gemi yapımıyla anılmaktadır. Geçmişte bu nehir kıyılarında yapılan hıdrelez şenlikleri ile kentin hem kültürel yaşamına hem de ekonomisine yön vermiş bir doğa harikasıdır.

Bartın Ticaret ve Sanayi Odası'nın 1927 yılında yayınladığı il yıllığında Bartın Nehri şöyle ifade edilmektedir:

"Bartın deresi namını alan bu muazzam suda 150- 250 tonluk gemiler seyrü sefererler. Bu ırmak Bartın'a hayat ve servet bahşettiği gibi halkın yorgunluklarını elem ve kederlerini, kabuslarını bertaraf edecek yegane mesiredir. İstanbul'un Kâğıthane ve Göksualemleri burada harfiyen ve belki daha üstün olarak tatbik edilir. Yaşamayı hayatın kadri ve kıymetini takdir eden Bartınlılar zevklerini, neşelerini tatmin hususunda geri kalmazlar…"

> *İlin en büyük ekonomik sorunu işsizlik ve göç olgusu olarak ifade edilebilir.*

Bartın 59 kilometrelik kıyı şeridinde10'un üzerinde denize girilebilecek nitelikte plajlara sahiptir. Bu plajlar yaz döneminde Ankara ve çevre şehirlerden yoğun ilgi görmektedir. 3 bin yıllık tarihiyle antik dönemin önemli bir liman şehri olan Amasra ilçemiz ise özellikle gastronomi turizmi alanında ülkemizin tanınmış bir turizm destinasyonudur.

Ulus ve Kurucaşile ilçelerimiz Dünya Doğa Koruma Vakfı'nın korumada öncelikli doğal ve yaban hayatına sahip dokuz sıcak noktası olarak seçilen Küre Dağları Milli Parkı sınırları içerisinde yer almaktadır. Ulus ilçemiz bu yönüyle bir özel ilgi turizmi türü olan ekoturizm ve av turizmi için tercih

edilen bir yer haline gelmiştir.

Kurucaşile ilçemizde Osmanlı döneminden bu yana devam eden ahşap gemi yapım geleneği yüzyıllardır devam etmektedir.

"Turizmdeki ivme sanayi alanında yakalanamadı"

Bartın turizm alanında yakaladığı aynı ivmeyi sanayileşme alanında yeteri kadar gösterememiştir. Bu noktada Ticaret Sanayi Odası olarak bütün çabamız sanayi yatırımcıları için cazibe yaratılması yönündedir. Bartın Organize Sanayi Bölgemizde 27 tesis üretim yapmaktadır. Bölgeye yeni yatırımcıları çekmek için çalışmalarımız da devam etmektedir.

Geçmişte 14 km içerisine kadar gemi alabilen Bartın nehri ve bu nehrin denize döküldüğü yerde bulunan Bartın Limanı kapasite açısından yeterli büyüklükte değildir. Son yıllarda yapımına başlanan Filyos Liman Projesi kentimizin markalaşması için çok büyük umut vadetmektedir.

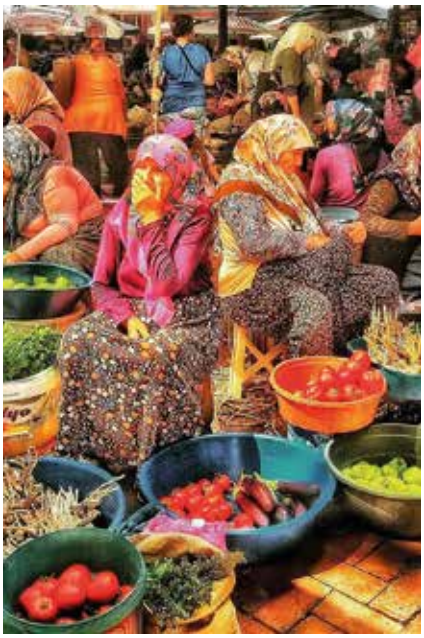
Türkiye'nin kuzey kapısı olarak nitelendirilen Filyos Limanı Türkiye'nin artan dış ticaretini karşılamak ve bölgesel bir aktarma merkezi olmasını sağlamak için planlanmış üç büyük yatırımdan biridir. Filyos Zonguldak ili sınırları içerisinde yer almaktadır fakat Bartın Filyos Limanı'na yaklaşık 47 km mesafededir. Özellikle Filyos'ta çalışacak beyaz yakalıların iş dışı zamanlarını Bartın'da geçireceği ve hatta Bartın'da ikamet edeceği öngörülmektedir. Bu nedenle Bartın'ın marka farkındalığının oluşmasına önemli katkı sağlayacağı öngörülmektedir. Bartın Ticaret ve Sanayi Odası olarak stratejilerimizi Filyos Projesi'yle entegre ederek geliştiriyoruz.

> *"Bartın Organize Sanayi Bölgemize yeni yatırımcılar çekmeye çalışıyoruz."*

Kentlerin markalaşma faktörlerinden biri de ulaşım alt yapısıdır. Şehir eğer ulaşım olarak geniş olanaklara sahipse markalaşmanın önü açılabilir. Filyos Liman Projesi sadece deniz yolunu değil, Saltukova Havalimanı'nın daha da hareketlenmesini, demiryolu ulaşımının iyileştirilmesini de sağlayacaktır.

Bartın Üniversitemiz Filyos Limanı Projesi konusunda çalışmalar yapmak üzere YÖK tarafından Akıllı Lojistik Sistemleri ve Bütünleşik Bölge Uygulamaları alanında ihtisaslaşma üniversitesi olarak kabul edildi. Bu doğrultuda üniversitemiz çalışmalarını bu alanda yoğunlaştıracak. Üniversitemize bu konuda destek vermeye hazırız.

Sonuç olarak büyük bir potansiyele sahip olduğuna inandığımız Bartın'ın marka kent olması yolunda üzerimize düşen görevi yerine getirmek adına büyük bir çaba içerisindeyiz. Bu kapsamda Bartınımızın markalaştırmasını şehrimizin tüm aktörleriyle birlikte profesyonel bir bakış açısıyla halkımızın da desteğini alarak gerçekleştireceğiz.

Koronavirüs ile ilgili aldığınız önlem ve yaptığınız çalışmaları anlatır mısınız?

112 ekiplerimiz salgın sürecinde en ön safta yer alan grup oldu ve bizler de 112 ekiplerimizin güvenli bir şekilde hizmetlerini yürütebilmeleri için 112 Ambulans Servisi'ne 'Soğuk Sisleme ve Dezenfeksiyon Cihazı' hediye ettik. Bu dönemde özellikle çalışamayan, üye işyerlerimizden pandemi nedeniyle işten çıkartılan, ücretsiz izne ayrılan, kısa çalışma ödeneği alan ve ihtiyaç sahibi vatandaşlara öz kaynaklarımızdan kullandığımız 212 bin TL bütçe ile 2 bin 120 adet 100 TL'lik 'Ramazan Yardım Çeki' dağıtımı gerçekleştirdik. Bu şekilde 2 bin 120 ailenin en azından acil mutfak ihtiyaçlarını karşılamalarını sağladık.

Maske temininin en zor olduğu günlerde yine öz kaynaklarımızdan 49 bin TL'lik bütçe ile 70 bin adet maske temin ettik ve hem üyelerimize hem de vatandaşlarımıza maske dağıtımı yaptık. Denizbank ile Odamız arasında bir protokol oluşturduk. Ayrıca Halkbank ile şahıs firmaları için 'Küçük İşletme Can Suyu Kredisi' protokolü yapıldı. Haziran ayı üye Oda aidatlarını Ekim ayına öteledik. Yine üye işyerlerine asılmak üzere kontrollü sosyal hayat çalışma rehberi vb. afiş ve broşürleri bastırıp üyelerimize bu süreçte ücretsiz olarak dağıttık.

İTHALATTA İLAVE GÜMRÜK VERGİLERİ NE ANLAMA GELİYOR?

HAZIRLAYANLAR:
TEPAV
Ayşegül Taşöz Düşündere
İlderya Avşar Koyuncu

İlave gümrük vergilerinin istenmeyen bir sonucu ithalatı kısmak için alınacak önlemlerin yan etkisinin yerli üretime, istihdama ve enflasyona negatif etkisi olabiliyor. Özellikle Covid-19 sonrası normalleşme adımlarının atılmaya başlandığı bu dönemde, yerli üretimi pahalı hale getirmek yerli üretimin zaten daralmış dış pazarlardaki olası rekabet gücünü de zayıflatabilecek.

Türkiye, bazı ürünlerin ithalatında uygulanacak ilave gümrük vergisi oranlarında son zamanlarda bir dizi yeni değişiklik gerçekleştirdi. Bu kapsamda; 18 Nisan, 21 Nisan, 5 Mayıs, 11 Mayıs ve 20 Mayıs 2020 tarihlerinde yedi adet Cumhurbaşkanı Kararının Resmi Gazete'de yayımlanmasıyla hangi ürünlerde hangi ülke gruplarından ithalatta ilave gümrük vergilerinin hangi tarihler aralığında ne kadar olacağı duyuruldu.

Gerçekleştirilen değişikliklerin; Türkiye'nin ithalatı için ne anlama gelebileceğini değerlendirmek adına; (i) hangi ülkelerden gerçekleştirilecek ithalat kalemlerinde ilave gümrük vergisi uygulanacağını, (ii) uygulanacak ilave gümrük vergisi oran(lar)ını, (iii) değişiklik öncesine kıyasla vergi oranlarındaki değişim oran(lar)ını ve (iv) bu değişikliğin ithalat hacminde hangi kalemlerde ve ne miktarda bir değişikliğe yol açabileceğini göz önünde bulundurmak gerekiyor. Ek olarak bu ürünleri Türkiye'ye ihraç eden hangi ülkelerin bu değişiklikten en çok etkileneceğini de değerlendirmek gerekiyor. Bu yazı çerçevesinde; öncelikle Nisan ve Mayıs aylarında paylaşılan değişiklikleri genel çerçevede değerlendirdik. Bu değişikliklerin Türkiye'nin ticaret anlaşmalarının bulunduğu Avrupa Birliği (AB) ülkeleri gibi partnerleriyle olan ithalatını etkilemeyeceği tespitini paylaştık. Sonrasında, 20 Mayıs 2020'de Resmi Gazete'de yayımlanan değişikliklerin etki alanını sayısallaştırmaya çalıştık. Spesifik olarak 20 Mayıs'taki değişikliklerde yer verilen ürünlerde Türkiye'nin hâlihazırda dış ticaret fazlası verdiğini ve bu değişikliklerin yerli üreticiye avantaj sağlamaktan ziyade kamu

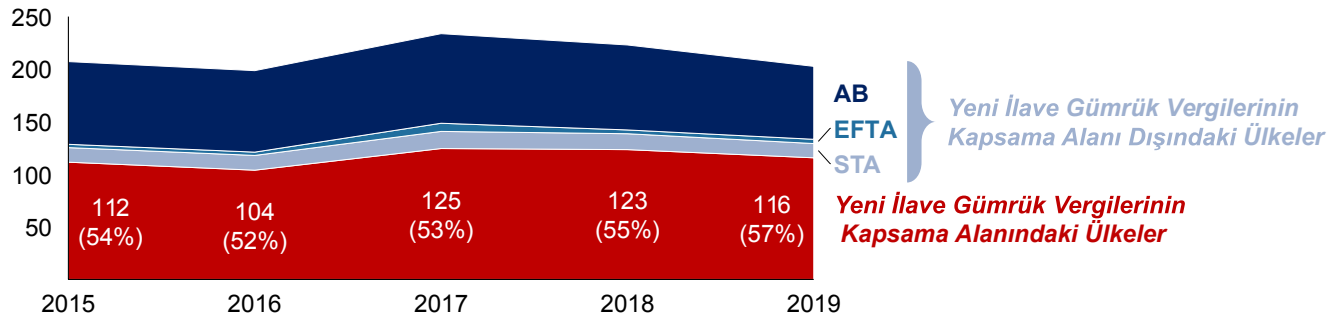

nezdinde vergi gelirlerinde artışa neden olurken yerli üretici için üretim maliyetlerinde artış ve tüketici için fiyat artışları anlamına gelebileceğini tespit ettik.

Arka plan

Türkiye, bazı ürünlerin ithalatında uygulayacağı "ilave gümrük vergisi oranlarında" Nisan ve Mayıs ayları içerisinde çeşitli değişiklikler gerçekleştirdi. 18 Nisan, 21 Nisan, 5 Mayıs, 11 Mayıs ve son olarak 20 Mayıs 2020 tarihlerinde sırasıyla 31103, 31106, 31118, 31124, 31132 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanı Kararlarının her birinde; 200-800 gibi yüksek sayıda ürün için ilave gümrük vergileri değiştirildi.

Şekil 1 - Türkiye'nin İthalatının Partner Ülkelere Göre Dağılımı (Milyar Dolar – %), (2015-2019)

Kaynak: T.C. Cumhurbaşkanlığı Mevzuat Bilgi Sistemi, T.C. Cumhurbaşkanlığı Resmi Gazete, T.C. Ticaret Bakanlığı, TÜİK, TEPAV hesaplamaları

Tablo 1 - Türkiye'nin Yeni İlave Gümrük Vergilerinin Kapsama Alanında Kalan (Ticaret Anlaşması Olmaksızın Ticaret Gerçekleştirdiği) Ülkeler Arasından En Çok Mal İthal Ettiği İlk 10 Ülke (2019)

Sıra	İhracatçı ülke	İlgili ülkeden gerçekleştirilen ithalatın hacmi, milyar $	Yeni ilave gümrük vergilerinin kapsama alanında kalan ülkelerden gerçekleştirilen ithalat içinde ilgili ülkenin payı	Tüm ülkelerden gerçekleştirilen toplam ithalatta ilgili ülkenin payı
1	Rusya	22,5	19%	11%
2	Çin	18,5	16%	9%
3	ABD	11,2	10%	6%
4	Hindistan	6,6	6%	3%
5	BAE	4,3	4%	2%
6	Japonya	3,5	3%	2%
7	İran	3,3	3%	2%
8	Ukrayna	2,6	2%	1%
9	Brezilya	2,6	2%	1%
10	Irak	2,5	2%	1%
İlk 10 toplamı		78	67%	38%
Türkiye'nin değişikliklerin kapsama alanında kalan ülkelerden gerçekleştirdiği toplam ithalatı		116	100%	57%
Türkiye'nin tüm ülkelerden gerçekleştirdiği toplam ithalatı		203		100%

Kaynak:T.C. Cumhurbaşkanlığı Mevzuat Bilgi Sistemi, T.C. Cumhurbaşkanlığı Resmi Gazete, T.C. Ticaret Bakanlığı, TÜİK, TEPAV hesaplamaları

Bu kapsamda bu değişiklikler kapsadıkları ürün sayılarının hacmi ile diğer değişikliklerden ayrıştı. Nitekim Nisan ve Mayıs ayındaki sıralanan değişiklikler, toplamda binlerce ürünü etkiledi.

Sıralanan beş farklı tarihte toplamda yedi adet Cumhurbaşkanı Kararı ile ilave gümrük vergilerindeki değişiklikler duyurulmuştu. Bu yazıda öncelikle ilgili yedi değişikliğin Türkiye'nin ithalatı için özünde nasıl bir değişim getirebileceğini netleştirmek adına hangi ülkelerin bu değişikliklerin kapsama alanında olduğunu ve bu ülkelerin Türkiye'nin ithalatındaki rollerini paylaştık. Yazının ikinci bölümünde ise spesifik olarak 20 Mayıs 2020'deki değişikliği ele alarak ilave gümrük vergilerinin Türkiye'nin ithalatında ne kadarlık bir dilimi etkileyebileceğini ve bu değişikliklerden en çok hangi ihracatçıların kayıp yaşayabileceğini sayısallaştırdık. Yazının en son bölümünde ise ilgili değişikliklerin Türkiye ekonomisi için ne anlam ifade ettiğini, toplanabilecek gümrük vergisi miktarını ve bu değişikliklerin üreticiler ile tüketicilere yansımalarını değerlendirdik.

2020 Nisan sonrasında açıklanan ilave gümrük vergileri hangi ülkelerden ithalatı kapsıyor?

Son zamanlarda açıklanan ilave gümrük vergileri, Türkiye ile bir ticaret anlaşması bulunmayan ülkelerden gerçekleştirilecek ithalatta uygulanacak. Yani yeni açıklanan ilave gümrük tarife cetvellerine göre, Türkiye'nin ticaret anlaşması bulunan ülkelerden gerçekleştirdiği ithalatta bir değişiklik öngörülmüyor. İlgili ticaret anlaşmalarındaki menşei kurallarını ayrıca göz önünde bulundurmak gerekse de Türkiye'nin ticaret anlaşmalarının bulunduğu ülkelerin ilave gümrük vergilerindeki değişimin odağında olmadığını söyleyebiliriz. Bu "odak-dışı" ülkeleri ise aşağıdaki gibi üç kategoride gruplayabiliriz.

a. AB ülkeleri yeni ilave gümrük vergilerinden doğrudan etkilenmeyecek. 1995 yılındaki Gümrük Birliği kararı neticesinde Türkiye, Avrupa Birliği (AB) ülkeleriyle işlenmiş mal ticaretinde yüzde 0 gümrük vergisi uyguluyor. Bu ülkelerden gerçekleştirilecek ithalat için de yeni ilave gümrük vergisi oranları Resmi Gazete'de yüzde 0 olarak duyuruldu. Nitekim ikili veya çok taraflı ticaret anlaşmalarında paydaşlardan birinin tek taraflı değişiklikler gerçekleştirmesi de anlaşmaların kapsamı gereği beklenemezdi.

b. İngiltere 31 Aralık 2020'ye kadar yeni açıklanan değişikliklerden etkilenmeyecek. Bu tarihten sonra ne olacağı ise Türkiye ve İngiltere arasındaki görüşmelere göre şekillenecek. AB'den resmi olarak ayrılışını gerçekleştiren İngiltere ile Türkiye'nin ticareti, AB-İngiltere arasında tanımlanan geçiş süreci boyunca yani 1 Ocak 2021'e kadar, Gümrük Birliği kararı kapsamında yürütülüyor. Eğer geçiş süreci boyunca İngiltere ve Türkiye arasında yeni bir ticaret anlaşması imzalanmazsa, iki ülke ikili ticaret kapsamında üçüncü ülke kategorisine geçecekler. Yani ticaret anlaşmalarının getirdiği gümrük vergisi avantajlarından faydalanamaz hale gelecekler. Eğer geçiş sürecinde İngiltere ve Türkiye arasında yeni bir ticaret anlaşması imzalanırsa, İngiltere ile ticaretimizde geçiş süreci sonrasında, Gümrük Birliği kararı yerine yeni anlaşmayı uyguluyor olacağız. Bu şartlar altında ise İngiltere ilave gümrük vergilerinden muh-

temelen yine muaf olacak.

c. Türkiye'nin Serbest Ticaret Anlaşma (STA) partnerleri olan 23 ülke de bu yeni değişikliklerden etkilenmeyecek. Bu ülkeler alfabetik olarak şu şekilde sıralanıyor; Arnavutluk, Bosna Hersek, EFTA (İsviçre, İzlanda, Lihtenştayn, Norveç), Faroe Adaları, Fas, Filistin, Güney Kore, Gürcistan, İsrail, Karadağ, Kosova, Makedonya, Malezya, Mısır, Moldova, Morityus, Sırbistan ve Singapur.

Özetlemek gerekirse, 51 ülkeden gerçekleştirdiğimiz ithalatta yeni açıklanan ilave gümrük vergileri yüzde 0 olacak yani aslında yeni ilave gümrük vergileri uygulanmayacak. Bu 51 ülke ise Türkiye'nin 2019 yılındaki toplam ithalatının yüzde 43'ünü gerçekleştirdiği ülkeler. Bir diğer perspektiften bakınca, Türkiye'nin 2019 yılında mal ithal ettiği 187 ülke, yeni ilave gümrük vergilerinin kapsama alanında kalacak. Bu yorumu değerlendirirken şu noktayı da göz önünde bulundurmak gerekiyor: Yeni ilave gümrük vergileri her ürüne değil ilgili listelerdeki ürünlere gelmekte. Bununla birlikte, etki alanıyla ilgili bir fikir vermesi açısından bu değişikliklerden etkilenebilecek ülkelerin Türkiye'nin toplam ithalatındaki payını inceledik. Yeni ilave gümrük vergilerinin kapsama alanında kalan 187 ülkeden 2019 yılında 116 milyar dolar değerinde ithalat gerçekleştirilmişti. 116 milyar dolar ile bu ülkelerin Türkiye'nin toplam ithalatındaki payı ise yüzde 57. Ülke düzeyinde incelediğimizde, yeni ilave gümrük vergilerinin kapsama alanında kalan yani herhangi bir ticaret anlaşması olmaksızın ticaret gerçekleştirdiğimiz ülkeler arasında en çok mal ithal ettiğimiz ülkelerin Rusya, Çin, Amerika Birleşik Devletleri (ABD), Hindistan ve Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) olduğunu tespit ediyoruz. Hacim açısından ilk üçte yer alan Rusya, Çin ve ABD bu gruptaki ülkelerden

Şekil 2

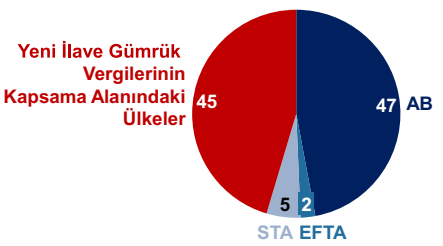
20 Mayıs 2020'de ilave gümrük vergisi getirilen 859 üründe Türkiye'nin toplam ticaret hacmi, milyar $

Yıl	Türkiye'nin ihracatı	Türkiye'nin ithalatı
2015	7,4	6,9
2016	6,8	6,8
2017	8,0	6,9
2018	9,1	6,2
2019	9,2	5,1

20 Mayıs 2020'de ilave gümrük vergisi getirilen 859 üründe Türkiye'nin ithalatının partner ülkelere göre dağılımı, milyar $

Yıl	Yeni İlave Gümrük Vergilerinin Kapsama Alanı Dışındaki Ülkeler			Yeni İlave Gümrük Vergilerinin Kapsama Alanındaki Ülkeler
	AB	EFTA	STA	
2015	3,62	0,14	0,38	2,77
2016	3,32	0,12	0,41	2,97
2017	3,36	0,13	0,45	2,97
2018	3,03	0,17	0,36	2,63
2019	2,41	0,12	0,27	2,32

20 Mayıs 2020'de ilave gümrük vergisi getirilen 859 üründe Türkiye'nin ithalatının partner ülkelere göre dağılımı , %, 2019

Kaynak: T.C. Cumhurbaşkanlığı Mevzuat Bilgi Sistemi, T.C. Cumhurbaşkanlığı Resmi Gazete, T.C. Ticaret Bakanlığı, TÜİK, TEPAV hesaplamaları

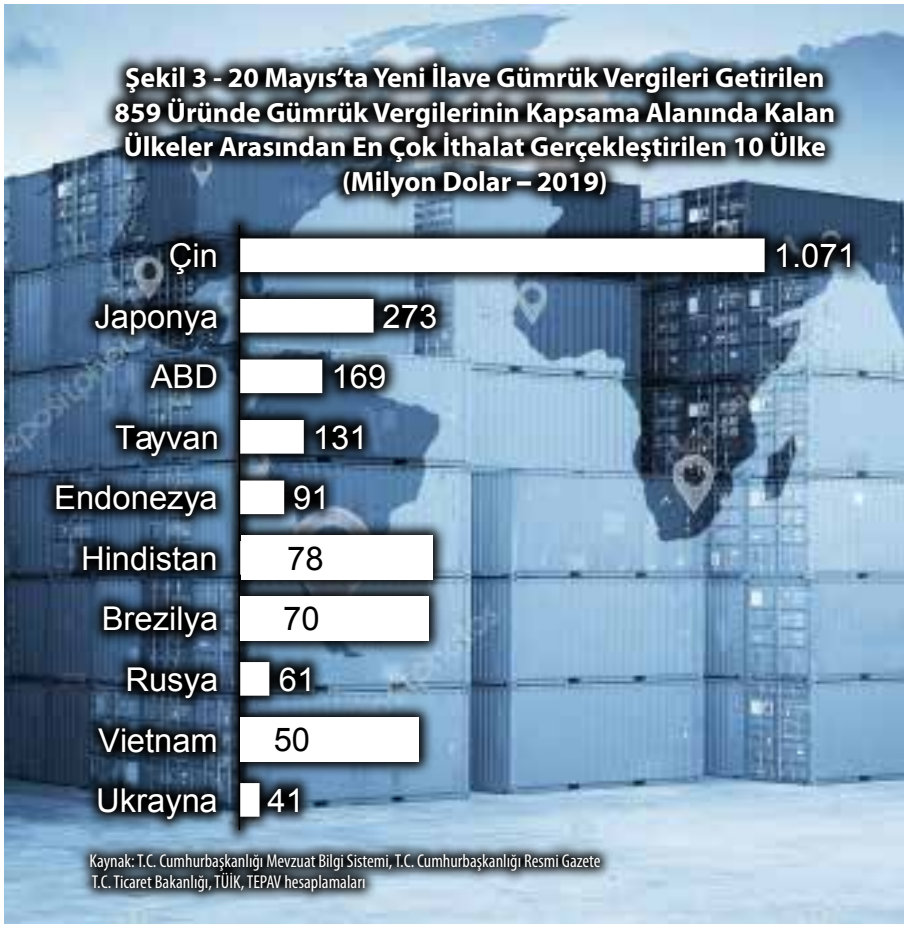
gerçekleştirdiğimiz ithalatın yüzde 45'inin de kaynağı konumunda.

20 Mayıs 2020'de yayımlanan ilave gümrük vergilerinin etki alanı

20 Mayıs 2020'de Resmi Gazete'de yayımlanan ilave gümrük vergileri, iki aşamada uygulamaya girecek. İlk etapta EK 2 listesi başlığı altında açıklanan 859 üründe yeni ilave gümrük vergileri 20 Mayıs 2020'den itibaren 30 Eylül 2020'ye kadar uygulanacak. 1 Ekim 2020 sonrasında ise EK 1 listesinde açıklanan ilave gümrük vergileri uygulamaya alınacak. EK 1 ve EK 2'de, 859 ürün için yüzde 2 ile yüzde 30 arasında değişen ilave gümrük vergileri tanımlandı. İki liste birebir aynı 859 ürünü kapsıyor. İki liste karşılaştırıldığında Ekim sonrasında uygulamaya alınacak EK 1 listesinde, EK 2'ye kıyasla bazı ürünlerde ilave gümrük vergilerinin daha düşük olduğu görülüyor. Bu düşüşler yüzde 1 ile yüzde 10 arasında değişiyor. Yani uygulamanın ikinci döneminde birinci dönemine göre ilave gümrük vergilerinde bazı ürünler için düşüşler olacak. Bu düşüşlerle birlikte, EK 1 listesinde de 859 ürün için ilave gümrük vergileri yüzde 2 ile yüzde 30 arasında kalıyor.

20 Mayıs 2020'de seçili ürünlerde yeni ilave gümrük vergileri açıklanırken ilgili ürünlerde daha öncesinde hiçbir ülkeye ilave gümrük vergilerinin uygulanmadığını tespit ettik. Yani bu açıklanan vergiler, ilave gümrük vergilerinde artış değil, yeni getirilen vergiler olarak değerlendirilmelidir.

20 Mayıs 2020'de yeni ilave gümrük vergilerinin getirildiği 859 üründe, Türkiye 2019 yılında toplamda 5,1 milyar dolarlık ürün ithal etmişti. Geçmiş yıllara kıyasla Türkiye'nin bu ürün grubundaki ithalatının yıllar içerisinde düşüş gösterdiği ihracatının ise ithalatından çok daha yüksek düzeylerde olup artış gösterdiği görülüyor. Nitekim 2019 yılında Türkiye bu ürünlerde 9,2 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirirken, toplamda 4,1 milyar dolarlık dış ticaret fazlası vermişti. Türkiye 2019 yılında 859 ürününün yüzde 47'sini AB ülkelerinden ithal ederken, yüzde 5'ini STA anlaşması bulunan ülkelerden, yüzde 2'sini EFTA ülkelerinden ithal etmişti. Sıralanan ülke grupları yeni ilave gümrük vergilerinden muafken Türkiye 859 üründe 2,32 milyar dolar değerindeki ithalatına bu yeni düzenleme ile ilave gümrük vergisi getirmiş oldu. Diğer yandan bu gümrük vergisine tabi ülkelerden gerçekleştirilen ithalatın da son beş yılda artma eğiliminde olmadığı aksine 2017 sonrasında düşüş eğilimi izlediği görülüyor.

Şekil 3 - 20 Mayıs'ta Yeni İlave Gümrük Vergileri Getirilen 859 Üründe Gümrük Vergilerinin Kapsama Alanında Kalan Ülkeler Arasından En Çok İthalat Gerçekleştirilen 10 Ülke (Milyon Dolar – 2019)

Kaynak: T.C. Cumhurbaşkanlığı Mevzuat Bilgi Sistemi, T.C. Cumhurbaşkanlığı Resmi Gazete T.C. Ticaret Bakanlığı, TÜİK, TEPAV hesaplamaları

En çok etkilenecek ülkelerin başında Çin geliyor

Tablo 1'de Türkiye'nin herhangi bir ticaret anlaşması olmaksızın en çok ithalat gerçekleştirdiği ilk 10 ülkeyi paylaşmıştık. Bu ülkeler ilave gümrük vergilerinin kapsama alanındaki ülkeler olup seçili 859 ürünü bir önceki sene en fazla ithal ettiğimiz ülkeler ise sırasıyla Çin, Japonya, ABD, Tayvan, Endonezya, Hindistan, Brezilya, Rusya, Vietnam, Ukrayna, Tayland ve Kanada olarak listeleniyor. İlgili ürünlerde Türkiye 2019 yılında toplamda 5,1 milyar dolar değerinde ürün ithal ederken bu ürünlerin yüzde 41'ini sıralanan ülkelerden ithal etmişti. Bir diğer taraftan bu değişiklikten en çok etkilenecek ülkenin ise 1 milyar dolarlık ihracatı ile Çin olduğu görülüyor. Çin'i 273 milyon dolar değerindeki ihracatı ile Japonya ve 169 milyon dolar değerindeki ihracatı ile ABD takip ediyor .

Bu aşamaya kadar ilave gümrük vergilerinden bahsederken bu vergilerin ayırt edici bir özelliği olarak kaç ürünü etkilediğini vurguladık. Ancak her ürün eşit hacimlerde ticarete konu olmuyor. Bu çerçevede, değişiklikten kaç ürünün etkilendiği bizim için bir başlangıç noktası oluştursa da bu ürünlerin bazılarında yaşanacak etkinin çok daha büyük olması bekleniyor. Nitekim 2019 yılında 859 ürün arasında Türkiye'nin gümrük vergisine tabi olacak partnerlerden en çok ithal ettiği ilk 20 ürün bu alandaki toplam ithalatın yüzde 45'ini oluşturuyor. Bu ürünlerin en çok hangi partnerlerden ithal edildiğini Şekil 4'teki gibi incelediğimizde, bu yeni gümrük vergilerinin neredeyse her üründe Çin'den gerçekleştirilen ithalatı etkileyeceğini tespit ediyoruz. Çin'den sonra Japonya bazı ürünlerde öne çıkıyor.

2019 yılı ithalat hacmini yakalamamız pek olası değil

İlave gümrük vergilerinden en çok etkilenecek ürünler arasında, soğutma cihazları için kompresörler, ekskavatörler, metal işleme merkezleri, akümülatörler, enjeksiyon makineleri gibi özellikle makine sektörü altında sınıflandırılan ürünlerin öne çıktığını görüyoruz. Tüm bunlara ek olarak, eğer 20 Mayıs 2020'de yeni ilave gümrük vergisi getirilen ürünler bu vergi yüklerine rağmen 2019'daki kadar ithal edilse, kamu açısından bu ithalattan elde edilecek bir yıllık ek vergi miktarını 161 milyon dolar olarak tahmin edebiliriz.12 Ancak önümüzdeki dönemde Covid-19 salgının hem üretim hem ticaret değerlerinde düşüşe neden olacağını göz önünde bulundurursak, 2019 yılı ithalat hacmini yakalamamız pek olası değil. Bu durumda ek vergi kazancının da hesaplanan miktara kıyasla daha sınırlı kalmasını bekleyebiliriz.

Sonuç ve değerlendirme

Gümrük vergileri veya bu analizde konu edildiği gibi ilave gümrük vergilerinin uygulanmasında temelde iki motivasyonun olduğu söylenebilir. Bunlardan ilki gümrük vergileri ile ithalatçı ülkenin vergi gelirlerini arttırmaktır. İkinci motivasyon ise gümrük vergileri ile ithal edilen malların fiyatlarını arttırarak yerli üreticilere fiyat açısından avantaj oluşturmaktır.

Öncelikle vergi geliri yaratma açısından 20 Nisan 2020'deki değişikliğin etki alanını incelediğimizde, Türkiye'nin 2019 yılındaki ithalatına göre 2,3 milyar dolarlık bir ithalatı etkileyecek olan bu değişiklik sonrasında en iyi senaryoda 161 milyon dolarlık bir ek vergi geliri elde edilebileceğini görüyoruz. Diğer yandan, Covid-19 salgını üretim ve dolayısıyla ithalatta düşüşe neden olacağı için toplanacak vergi miktarı da daha düşük olacaktır.

Son zamanlarda açıklanan ilave gümrük vergilerinin yapısı incelendiğinde ise bu vergiler ticaret anlaşmamız bulunmayan yani ithalatımızın yüzde 57'sini oluşturan ülkelerden gerçekleştirdiğimiz ithalatı etkileyecek. 20 Mayıs'taki spesifik değişikliğin ise ağırlıkla Çin'den gerçekleşen makine parçaları ithalatını etkileyeceğini görüyoruz. İlave gümrük vergileri bazı ülkelerden gerçekleşen ithalatı etkiler bazılarını etkilemezken, birim fiyatlarının da el verdiği müddetçe ilgili ürünlerdeki ithalatımızı gümrük vergilerinden etkilenen ülkelerden etkilenmeyen ülkelere kaydırma ihtimalimiz yüksek. İlave gümrük vergisinden etkilenecek birçok üründe etkinin en çok Çin'den gerçekleştirdiğimiz ithalatta yaşanabileceğini tespit etmiştik. Bu kapsamda da Çin ile fiyat açısından rekabeti, yüzde 30'a varan ek vergiler ile kırmanın olası olup olmadığını değerlendirmek gerekiyor.

Bu değerlendirme için ilave gümrük vergilerinden etkilenecek ürünler arasında en yüksek düzeyde ithal ettiğimiz "841430209000" kodlu "buzdolapları için kompresör cihazı"nı ele alalım. Bu ürünü 138 milyon dolar ile en fazla Çin'den, Çin'i takiben de 13 milyon dolar ile en fazla Slovakya'dan ve 12,8 milyon dolar ile de Güney Kore'den ithal ettiğimizi görüyoruz. Çin bu yeni ilave gümrük vergisinden etkilenecekken Slovakya AB ile olan Gümrük Birliği kararımız nedeniyle, Güney Kore de

ilgili ülkeyle STA imzalamış olduğumuz için bu yeni ilave gümrük vergisinden etkilenmeyecek. Diğer yandan ilgili ürünü Çin'den ortalamada kilogram başına 2,8 dolar ödeyerek ithal ediyoruz. Slovakya'dan ithalatımızda ise ortalamada kilogram başına 3,9 dolar, Güney Kore'den ithalatımızda kilogram başına 17 dolar ödüyoruz. Çin'den Ekim 2020 sonrasındaki ithalatımıza bu ürüne ilave yüzde 7 oranında gümrük vergisi uygulanacak. Bu oranın tamamı fiyatlara yansıtılsa dahi Çin'den ithalatımız kilogram başına 3 dolara gelecek. Bu durumda bu ilave gümrük vergisi ile Slovakya'nın veya Güney Kore'nin Çin'den daha cazip hale gelmesi pek olası gözükmüyor.

Vergilerin ithalatçılar için anlamı ne olacak?

Peki, bu örnekte ithalatçı partnerimizi muhtemelen değiştirmeyeceğimizi söylemişken bu verginin Türkiye'deki ithalatçılar için anlamı ne olacak? Çin'den eskiden kilogram başına 2,8 dolara aldıkları ürünü büyük ihtimalle gümrük vergileri neticesinde 3 dolara satın alacaklar. Bu durumda şunu değerlendirmek gerekiyor, gümrük vergilerini arttırmanın amaçlarından biri, bu artış ile yerel üreticiyi fiyat açısından biraz daha avantajlı hale getirmekti. Türkiye'nin de bu üründe 9,3 milyon dolar değerinde ihracatı olduğunu biliyoruz. Bu da bize bu ürünü üreten yerli üreticinin varlığına işaret ediyor. Ancak Türkiye'nin ihracatını incelediğimizde Türkiye'nin bu ürünü ortalamada kilogram başına 5,1 dolara ihraç ettiğini görüyoruz. Bu durumda özellikle Çin'den gerçekleştirilen ithalat 2,8 dolardan 3 dolara çıksa da 5,1 dolar ile satış yapan yerli üretici bu gümrük vergilerinden sonra fiyat açısından daha cazip hale gelmeyecek. Peki, bu durumda sonuçta ne olacak? İthalatçı aynı ürünü biraz daha pahalı şekilde Çin'den ithal etmeye devam edecek. Bu da bir sonraki aşamada üretim yapabilmek için bu ara mala ihtiyaç duyan yerli üreticinin bu ürünü daha pahalıya satın alması ve üretim maliyetlerinin artması anlamına gelecek. Artan üretim maliyetlerini de yerli üretici kendi fiyatlarına yansıtacak. Yani ilave gümrük vergilerinin istenmeyen bir sonucu ithalatı kısmak için alınacak önlemlerin yan etkisinin yerli üretime, istihdama ve enflasyona negatif etkisi olabiliyor. Özellikle Covid-19 sonrası normalleşme adımlarının atılmaya başlandığı bu dönemde, yerli üretimi pahalı hale getirmek yerli üretimin zaten daralmış dış pazarlardaki olası rekabet gücünü de zayıflatabilecek.

Her ne kadar bu değişiklikler Türkiye'nin ticaret anlaşmalarının olduğu AB gibi ana partnerlerinden gerçekleştirdiği ithalatını etkilemiyor olsa da bu ilave gümrük vergilerinin yerli üretimi korumaktan ziyade üretim maliyetlerini arttırıcı etkileri gerçekleşebilir. Bununla birlikte, sık aralıklarla gerçekleşen bu gibi değişikliklerin etki alanlarının anlamları kamuoyu ile paylaşılmadığında, değişikliklerin gerçekten yaratacağı etkilerden ziyade yüzeysel yorumlara zemin hazırlanabiliyor. Bu nedenlerle de bu gibi değişiklikler gerçekleştirilirken ne kadarlık hacimlerden bahsettiğimiz ve amaçlanan hedef ile eyleme geçirilen karara ilişkin değerlendirmelerin paylaşımının, kamuoyunu ve iş dünyasını belirsizlikten kurtarmak için ayrıca önem arz ettiğini unutmamak gerekiyor.

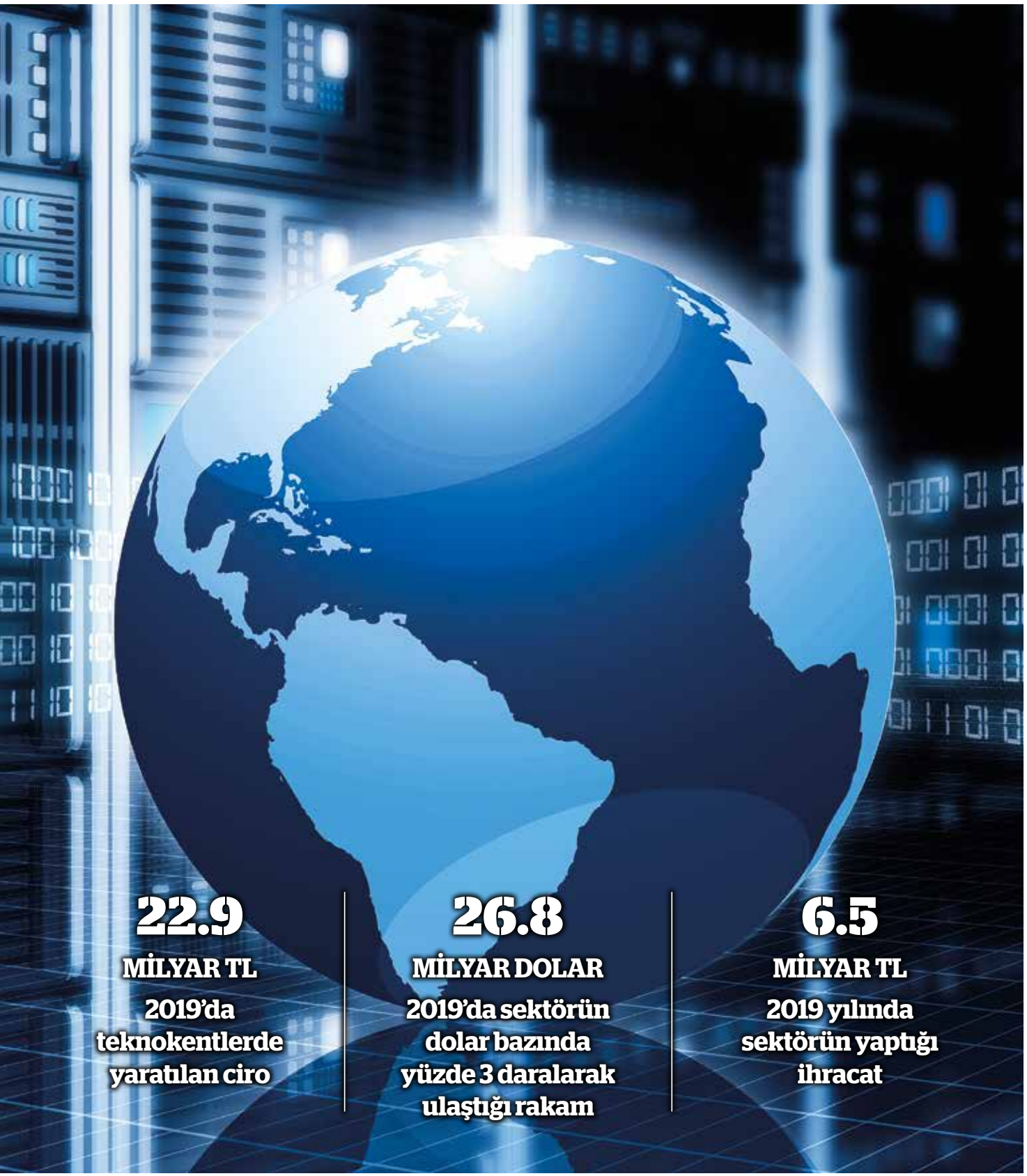
Not: Araştırmanın detayları TEPAV'in www.tepav.org.tr adresinde yer almaktadır.

TEKNOKENTLER BİLİŞİM SEKTÖRÜNÜN ÜSLERİ OLUYOR

Bilgi ve iletişim teknolojileri sektörü TL bazında yüzde 14'lük büyüme ile 2019'da 152.7 milyar TL'lik hacme ulaşırken, dolar bazında önceki yıla kıyasla yüzde 3 daraldı. Teknokentlerde yaratılan ciro ise bir önceki yıla göre yüzde 43 oranında artarak 22.9 milyar TL'ye ulaştı. 2019 yılında toplam sektör hacminin yüzde 14'ü teknokentlerde yaratıldı.

22.9
MİLYAR TL
2019'da teknokentlerde yaratılan ciro
26.8
MİLYAR DOLAR
2019'da sektörün dolar bazında yüzde 3 daralarak ulaştığı rakam
6.5
MİLYAR TL
2019 yılında sektörün yaptığı ihracat

Bilgi ve iletişim teknolojileri sektörü, TL bazında yüzde 14'lük büyüme ile 2019'da 152.7 milyar TL'lik hacme ulaştı. Ancak sektörün büyüklüğü dolar bazında önceki yıla kıyasla yüzde 3 daralarak 26.8 milyar dolar oldu.

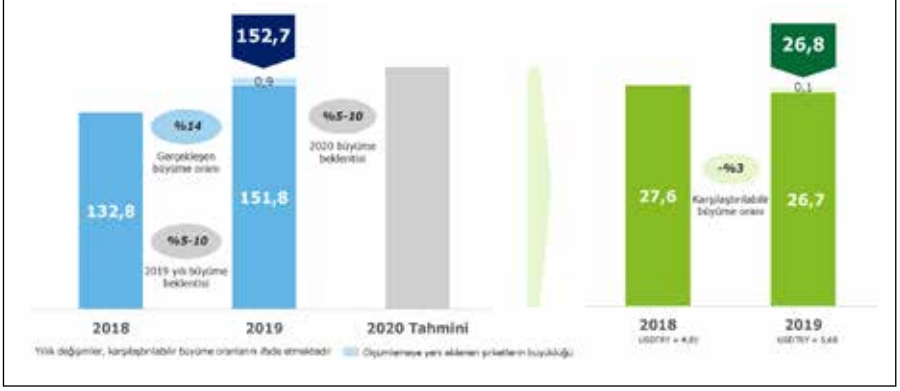
Bilişim Sanayicileri Derneği TÜBİSAD, 'Bilgi ve İletişim Teknolojileri Sektörü 2019 Yılı Pazar Verileri'ni açıkladı. Verilere göre bilgi ve iletişim teknolojileri sektörü TL bazında yüzde 14'lük büyüme ile 2019'da 152.7 milyar TL'lik hacme ulaştı. Dolar bazında kan kaybeden sektörün büyüklüğü önceki yıla kıyasla yüzde 3 daralarak 26.8 milyar dolar oldu. İstihdamını 143 bin kişiye çıkaran sektörün ihracatı da 6.5 milyar TL olarak gerçekleşti. Sektör büyüklüğünü oluşturan iki ana unsurdan birisi olan bilgi teknolojileri Türk Lirası bazında yüzde 22'lik büyüme ile 2019'da 56.1 milyar TL'ye, iletişim teknolojileri ise yüzde 11'lik büyüme ile 96.6 milyar TL'ye ulaştı. Toplam istihdamda yüzde 4'lük bir artış kaydedildi. Sektörün toplam istihdamının yüzde 77'si bilgi teknolojileri kategorisinde bulunuyor.

Teknokentlerde yaratılan ciro yüzde 43 arttı

Sektörün ihracat performansı TL bazında yüzde 27'lik büyüme ile 6.5 milyar TL olarak gerçekleşirken, 2019'da dolar bazında da bir önceki yıla kıyasla yüzde 8'lik artışla toplam 1.1 milyar dolar seviyesinde ihracat gerçekleşti. Toplam ihracatın yüzde 75'i Avrupa Birliği ülkelerine yapıldı. Bilgi teknolojileri sektöründe üretilen hizmetlerin yüzde 81'i ile üretilen yazılımların yüzde 69'u yerli menşeili olurken, bilgi teknolojileri donanımlarının yüzde 83'ü ile iletişim teknoloji donanımlarının yüzde 84'ü ithal menşeili oldu. 2019 yılında teknokentlerde yaratılan ciro bir önceki yıla göre yüzde 43 oranında artarak 22.9 milyar TL'ye ulaştı. 2019 yılında toplam sektör hacminin yüzde 14'ü teknokentlerde yaratıldı.

Bilgi ve İletişim Teknolojileri Pazar Büyüklüğü (Milyar-TL)

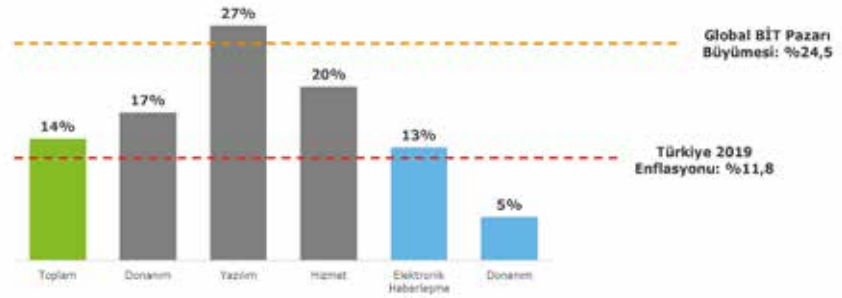

2017 yılından bu yana daralma yaşanıyor

TÜBİSAD Yönetim Kurulu Başkanı Kübra Erman Karaca, sektörün Türk Lirası'nda gösterdiği büyüme performansını dolar bazında göremediklerini vurgulayarak, 2017 yılından bu yana devam eden bir daralma trendinde olduğunu hatırlattı. Bu dönemde özellikle üzerinde durulması gereken bir konu olduğunu ifade eden Karaca, "Türk Lirası bazında sektörümüzün göstermiş olduğu büyüme performansına rağmen yüzde 11,8 olarak gerçekleşen yıllık enflasyon oranını ve sektörümüzün mevcut potansiyelini göz önünde bulundurduğumuzda çok daha yüksek büyüme oranlarına ulaşmamız gerektiğini de ifade etmeliyiz" dedi.

Karaca, şu ifadeleri kullandı: "Ekonomimizin büyüme hızında bir süredir gözlemlenen yavaşlamaya ve konjonktürel açıdan belirsizliklerin egemen olduğu bir döneme

Bilgi ve İletişim Teknolojileri Büyümesi (2019- % TL)

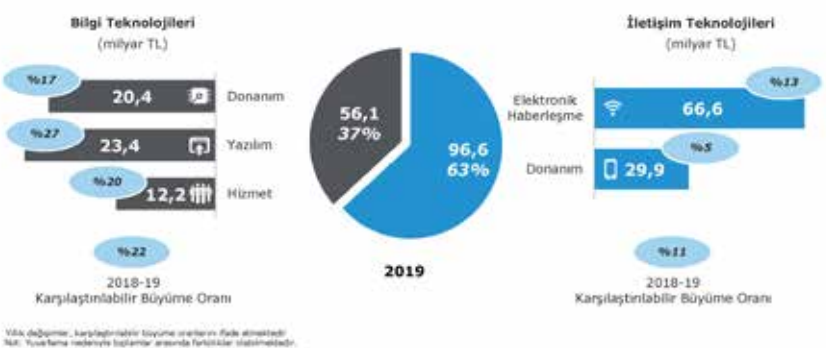

Teknoloji Geliştirme Bölgeleri

Türkiye'de Teknokentler	2018	2019	Değişim
Teknokent Sayısı	81	84*	%4
Şirket Sayısı	5.334	5.673	%6
Çalışan Sayısı	51.574	58.313	%13
Toplam Ciro (TL milyar)	16,0	22,9	%43
Toplam İhracat (TL milyar)	3,8	4,5	%19
Ciro / Şirket (TL milyon)	*3,0*	*4,0*	*%34*
Ciro / Çalışan (TL bin)	*310*	*392*	*%27*
İhracat / Teknokent (TL milyon)	*46,9*	*54,0*	*%15*
İhracat / Ciro	*%24*	*%20*	*-370 bps*

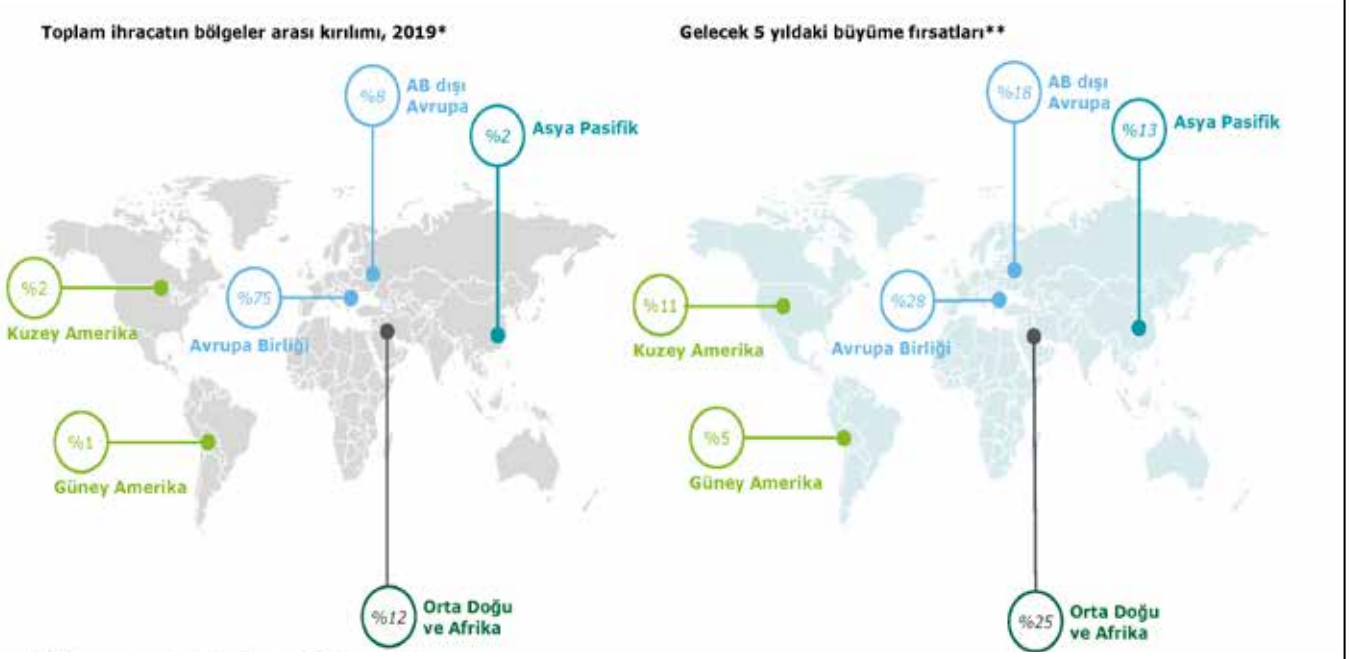
Kaynak: T.C Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı *84 Teknoloji Gelistirme Bölgesi'nden 69'u faaliyetine devam etmekte 15'inin ise altyapı çalışmalarının devam etmesi sebebiyle hali hazırda faaliyete geçmemişlerdir.

rağmen, Türkiye'de bilgi ve iletişim teknolojileri sektörü Türk Lirası bazında 2019 yılında da büyümesini sürdürdü. Bununla birlikte, Covid-19 salgınının bir sonucu olarak, 2019 yılı verilerini de hem dünyanın hem de sektörün karşı karşıya olduğu 'yeniden başlangıç' koşullarına göre değerlendirmenin daha sağlıklı olacağı düşüncesindeyim. Küresel ekonomide daralma beklentileri ve bilgi ve iletişim teknoloji sektörünün 'yeni normal' dönemine yapacağı potansiyel katkılar ışığında, sektörümüze yönelik yatırımların hızlı ve verimli bir şekilde artmasının, ülke ekonomimizin sürdürülebilir büyümesi ve kalkınmasına her zamankinden daha yüksek bir katkı sunacağını öngörebiliyoruz. Bilgi ve iletişim teknolojileri sektörünün ekonomik büyümenin lokomotifi olduğu gerçeği, rakamlar göz önünde bulundurulduğunda bir kez daha ortaya çıkıyor. Bu lokomotifi akılcı yatırımlarla ve girişimciliğin önünü açan politikalarla desteklediğimizde ülkemizin büyüme hızına ve küresel rekabet gücüne sağlanacak katkının da artacağı aşikârdır. Elbette Covid-19 salgını bu durumu daha net bir şekilde ortaya koydu. Günümüzün getirdiği olağanüstü çalışma koşulları açısından baktığımızda telekomünikasyon sektörü uzaktan bağlanma ve bireysel kesime olan hakimiyeti ile gelişme potansiyeline sahipken, bilgi teknolojileri sektörü ise yatırımların azalması ve hizmet ihtiyacının da yavaşlaması

Bilgi ve İletişim Teknolojileri Sektörü Alt Kategorileri

İhracat Yapılan Bölgeler ve Büyüme Fırsatları

*:63 firma yanıtına göre toplam ihracatın bölgeler arası kırılımı

**: Soru: Sektörünüz için önümüzdeki 5 yıl içerisinde en fazla büyüme fırsatının olduğu coğrafyalar neresidir? Anket katılımcısı firma verileri, N=97

nedeni ile süreçten olumsuz etkilenebilir. Olumsuz etkilerin yaşanmaması adına tüm sektörlerde yükselen dijital dönüşüm farkındalığının yaygınlaştırılması gerekiyor. Ayrıca, yazılım ve bilişim sektörünün de ülkemizin olumsuz etkilenen diğer sektörlere uygulayacağı tüm desteklerden yararlandırılması yaşamsal önem taşıyor."

"Sektöre artık daha az yatırım yapılıyor"

TÜBİSAD Bilgi Merkezi Komisyonu Başkanı Levent Kızıltan da raporun bulgularıyla ilgili şu görüşleri paylaştı: "Teknokentlerimizin kaydettiği büyüme oldukça sevindirici. Gerek şirket sayısı gerekse çalışan sayıları açısından sektörümüzün yüksek potansiyelini sergiliyorlar. Finans sektörü yazılımlarının en fazla ilgi çeken bileşenler olduğunu görüyoruz. Burada banka teknoloji birimlerinin şirketleşerek Ar-Ge merkezi değerlendirmeleri içinde yer almaları farkı yaratan unsur oluyor. Teknoloji donanımı üretimimiz ve teknoloji alt yapı yazılımları (veri tabanları-işletim sistemleri-analitik araçlar, orta katman yazılımları vb.) üretim becerimiz halihazırda sınırlı olduğu için söz konusu ürünler yerel üretim gibi görünen yazılım ve hizmetlerin büyük bir bölümünün içinde yer almaya devam ediyorlar. Bu nedenle de pazarın Amerikan Doları bazında küçülmesi aslında ülkemizin teknolojide geçmişe kıyasla 2018'den bu yana daha az yatırım yaptığına işaret ediyor." Deloitte Türkiye Ortağı Hakan Göl ise şunları ekledi: "5 trilyon dolara yaklaşan küresel bilgi ve iletişim pazarında ülkemiz için büyük fırsatlar olduğunu düşünüyoruz. Özellikle istihdam ve katma değerin yüksek olduğu yazılım ve hizmet alanlarında insan kaynağımızı rekabetçi hale getirip, özellikle Amerika gibi büyük pazarlarda varlık gösterebiliriz. Uluslararası pazarlara yönelirken unutulmaması gereken bir konu da sürdürülebilir bir ihracat başarısı için dinamik bir iç pazar olması gerektiğidir."

BORA®

TAKIM TEZGAHLARI

24 AYA VARAN
VADE İMKANI

40 Yıllık Tecrübeden Kaliteye...

Universal Torna Tezgahları | Universal Ağır Tip Torna Tezgahları | Kalıpçı Freze Tezgahları
Universal Freze Tezgahları | Matkap Tezgahları | Radyal Matkap Tezgahları | Planya Tezgahları

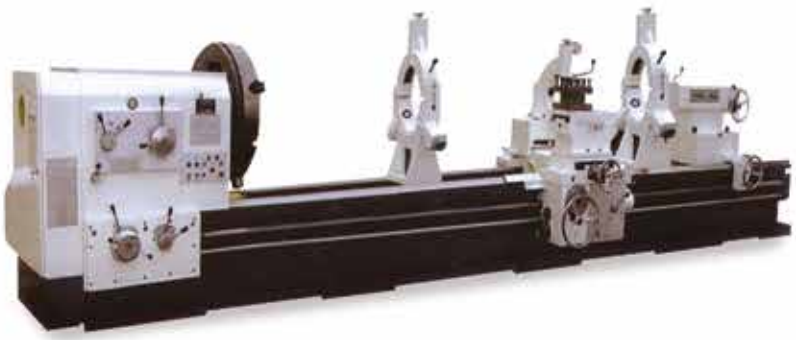

1448. Sokak No:17 İvedik OSB
www.boratakimtezgahlari.com.tr

0312 354 2672
BORA